

Upokojeni, a še kako aktivni

Člani najštevilčnejšega društva v občini se z velikim navdušenjem udeležujejo skupnih kulturnih in športnih dejavnosti, izletov, predavanj in druženj.

Krajevna skupnost Podlanišče

Škofje, priljubljen cilj pohodnikov, je preko televizijskih zaslonov videla vsa Slovenija. Tu so namreč posneli zaključni prizor legendarnega filma Dolina miru.

Ivan Seljak: »Kaj bi delal, če v Cerknem ne bi bilo radia? Naredil bi radio.«

CERKLJANSKE NOVICE

ČASOPIS OBČINE CERKNO ■ LETNIK 3 ■ ŠT. 7 ■ FEBRUAR 2016 ■ www.cerkno.si

Šestdeset let laufarije

Helena Pregelj Tušar

Cerkljanska laufarija, ena najbolj prepoznavnih pustnih skupin v Sloveniji, je med 5. in 9. februarjem letos praznovala 60-letnico ponovne oživitve.

Program prireditev ob jubileju se je začel na pustni petek, s snežno zabavo in tretjim tekmovanjem v mešanju pijač z laufarjem. Sobota je minila v znamenju zabave z izborom najlepših pustnih mask. Osrednja prireditev je potekala na pustno nedeljo, s tradicionalnim branjem obtožnice. Na praznični ponedeljek, 8. februarja, je potekal kulturni-etno dan s kmečko tržnico, animacijo za otroke in kulturnim programom, ki sta ga pripravila Osnovna šola Cerkno in rokodelsko društvo Driklc. Praznovanje se je zaključilo na pustni torek, z odkopom bota in pustno obsodbo.

Posebno priznanje so ob letošnjem jubileju poslušalci nacionalnega radia namenili predsedniku društva Laufarija Cerkno. **Mitjo Laharnarja** so 15. februarja izbrali za ime tedna na Valu 202 ter mu tako izkazali priznanje za dobro opravljeno delo ob šestdesetletnici danes devetdesetčlanskega laufarskega društva.

V Cerkljanskih novicah letošnji jubilej obeležujemo s prispevkoma **Milojke Magajne** o laufariji skozi čas ter **Polone Kavčič**, ki predstavlja Cerkljana, **Vida Prezlja** in **Marijana Rejca**, spretna izdelovalca lesenih larf. Celo ta star nam je naklonil nekaj pozornosti in prvič spregovoril za naš časopis.

Iz uredništva vam želimo prijetno branje! ■

Foto: Bojan Tavčar

Obnovitev laufarije pred šestdesetimi leti je bila ideja **Petra Breliha**. Cerkno je zapustil že v času italijanske okupacije, a vezi z domačim krajem se niso nikoli pretrgale. Starejši pisni viri o laufarjih ne poročajo. Najstarejši je zapis, ki sega v leto 1944 in opisuje le pet laufarskih likov.

Visoka humanost krvodajalcev

Na januarski krvodajalski akciji je kri darovalo kar 700 ljudi iz občin Cerkno in Idrija, od tega 33 prvič. Obe občini skupaj se po odstotku darovane krvi na število prebivalcev uvrščata na visoko drugo mesto v državi.

Eta sredi reorganizacije

Po besedah člana uprave Ete **Andreja Graha** je cilj vseh sprememb, ki jih trenutno uvajajo v podjetju z 800 zaposlenimi, zagotavljanje čim večje varnosti delovnih mest tudi v prihodnje.

Preko 26.000 obiskovalcev

Znamenitosti v občini Cerkno, s katerimi upravlja Cerkljanski muzej in LTO Laufar Cerkno: Cerkljanski muzej, Partizansko bolnico Franja, Bevkovo domačijo in Arheološki park Divje babe si je v lanskem letu ogledalo kar 35% več obiskovalcev kot leta 2014.

Vokalna skupina Cerkljanski zven

Zborovodkinja **Eva Lahajnar**: »Kadar muzika zaživi znotraj nas, začutim neko magično električnost, ki se sliši in občuti drugače, bolj resnično. Takrat si rečem, ja, to je to!«

Čas posta

»Za zdravega človeka je post neke vrste odmik. Na ta način lahko človek stopi izven sebe in pogleda vase. To je morda celo največji pomen posta,« meni avtor številnih knjig o prehrani **Dario Cortese**.

Benjamin Jeram,
avtor

Zaposlen s študijem, ljubiteljskim gledališčem in vodenjem programa na Primorskem valu. V tokratnih Cerkljanskih novicah na strani 8 predstavlja svoje domače kraje, krajevno skupnost Podlanišče.

Urška Drešček,
avtorica

Flavtistka v Pihalnem orkestru Cerkno. Na 12. strani piše o načrtih cerkljanskih godbenikov, ki za junij napovedujejo spektakel z naslovom Godba gre v vesolje.

Katjuša Poljanšek,
avtorica

Na strani 11 piše o zanimivem tekmovanju, ki ga je organiziral Rod aragonitnih ježkov Cerkno. Je tudi sodelavka Primorskega vala, pri Cajtngu GJV pa skrbi za rubriko Selfi s Katjušo.

· CERKLJANSKE NOVICE
· Izdajatelj: Občina Cerkno, Bevkova ulica 9,
· 5282 Cerkno
· T: 05 37 34 640
· E: cerkljanske.novice@gmail.com
· www.cerkno.si
· Odgovorna oseba: Jurij Kavčič, župan
· Občine Cerkno
· Uredila: Helena Pregelj Tušar
· Grafično oblikovanje: Bojan Tavčar
· Tisk: GR Grafika d.o.o.
· Naklada: 1.850 izvodov
· Časopis je brezplačen.

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

Pozdravljeni na straneh 7. številke Cerkljanskih novic, v kateri vas obširno seznanjamo s podatki s področja vodooskrbe, aktualnim dogajanjem v občini ter mnogimi dobrimi zgodbami o življenju in ljudeh na Cerkljanskem, ki ostajajo rdeča nit časopisa.

Občina Cerklno trenutno pripravlja predlog novega občinskega proračuna, ter novega razvojnega programa občine, v katerem bomo začrtali smernice razvoja do leta 2025. Veseli smo, da se naša občina v državnem merilu uvršča med občine, v katerih je dobro živeti, ter med finančno stabilne občine, ki imajo možnost pridobivanja kreditov za večje investicije. Hkrati pa se zavedamo, da visoke statistične ocene vedno ne odražajo dejanskega stanja v lokalni skupnosti.

Pred nami so odločitve za večje projekte, med katerimi sta energetska sanacija šolskega kompleksa ter pridobitev površin za novogradnje. Določeni manjši projekti bodo prišli na vrsto kasneje, v korist naših skupnih prioritet.

Želim vam prijetno branje,

Jurij Kavčič, župan Občine Cerklno

Obvestilo lastnikom malih komunalnih čistilnih naprav

Vse lastnike malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN) v občini Cerklno ponovno pozivamo, da na sedež občinske uprave čim prej posredujejo izpolnjen obrazec MKČN_podatki, ki ga lahko dobijo na spletni strani Občine Cerklno www.cerklno.si, v rubriki Obrazci in vloge ali na sedežu občinske uprave. Podatke bomo potrebovali za izdelavo ocene obratovanja MKČN.

Vodooskrba v letu 2015 v občini Cerklno

Vanja Mavri Zajc

Spremljanje kvalitete pitne vode in predpisi

Upravljevec vodooskrbnih sistemov je dolžan redno spremljati kakovost pitne vode ter o tem obveščati uporabnike. Kot vsako leto se je tudi v letu 2015, skladno z zakonodajo, kvaliteta pitne vode iz javnih vodooskrbnih sistemov v upravljanju občine spremljala na dva načina. Ministrstvo za zdravje zagotavlja nadzor nad kvaliteto pitne vode oziroma t. i. državni monitoring pitne vode iz javnih vodooskrbnih sistemov, ki oskrbujejo 50 ali več oseb. Neodvisno od državnega monitoringa upravljevec, Občina Cerklno, skladno s Pravilnikom o pitni vodi (Pravilnik) izvaja notranji nadzor nad kakovostjo pitne vode iz vseh sistemov v upravljanju. Ugotavljanje kvalitete pitne vode se izvaja s pomočjo različnih laboratorijskih preiskav vzorcev pitne vode. Mikrobiološko kvaliteto pitne vode ugotavljamo z določanjem različnih vrst mikroorganizmov v vodi. Redna mikrobiološka analiza pitne vode obsega določanje števila E. coli, skupnih koliformnih bakterij in števila mikroorganizmov pri 22°C in 37°C. V t. i. občasni analizi pa se poleg navedenih parametrov določa še število bakterij Clostridium perfringens (kadar na vir pitne vode lahko vpliva površinska voda – zaradi kraških tal to velja za vse naše vire; njegova

prisotnost sicer nakazuje možnost pojava parazitov v vodi) ter število enterokokov, ki so poleg E. coli zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja.

Pitna voda je po Pravilniku skladna, kadar ne vsebuje mikroorganizmov, parazitov in njihovih razvojnih oblik v številu, ki lahko predstavljajo nevarnost za zdravje ljudi. Če vsaj eden od zahtevanih predpisanih parametrov odstopa od normativov, določenih s Pravilnikom, voda ni skladna.

Redna fizikalno-kemijska analiza obsega določanje barve, vonja, okusa, motnosti, pH vrednosti, električne prevodnosti in amonija. Občasna analiza pa pomeni obsežnejšo analizo, ki vsebuje še dodatne parametre skladno s Pravilnikom.

Notranji nadzor

Vzorčenje v okviru notranjega nadzora smo izvajali sami, analize pa so bile opravljene v akreditiranem laboratoriju Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, lokacija Nova Gorica. Na vodovodih z urejeno dezinfekcijo pitne vode mikrobiološka kvaliteta ni problematična (vodovodi v zgornjem delu Tabele 1). Razen na vodovodu Čeplez se na vseh ostalih vrši dezinfekcija s pomočjo

Tabela 1: Rezultati analiz vzorcev pitne vode v letu 2015 - NOTRANJI NADZOR

VODOOSKRBNI SISTEM	MIKROBIOLOŠKI PREIZKUSI			FIZIKALNO-KEMIJSKI PREIZKUSI	
	Št. vseh vzorcev	Neustrezni	Fekalno onesnaženi	Št. vseh vzorcev	Neustrezni
Cerklno	2	0	0	1	0
Cerklno-Sušje	4	0	0	2	0
Šebrelje	3	0	0	1	0
Otalež	3	0	0	2	0
Planina	3	0	0	1	0
Zgornje Ravne	4	0	0	1	0
Gorje	2	0	0	1	0
Zakojca	3	0	0	1	0
Spodnje Ravne	3	0	0	1	0
SC – Lom	4	0	0	1	0
Poče	2	0	0	1	0
Plužnje	3	0	0	1	0
Lazec	3	0	0	1	0
Zakriž	4	1	1	1	0
Čeplez	14	5	1	1	0
Skupaj	57	6	2	18	0
Jazne	3	1	1	1	0
Labinje	3	2	1	1	0
Trebenče	4	3	0	1	0
Bukovo	3	3	1	1	0
Dolenji Novaki	2	2	2	1	0
SC – Brdo, Počivalo	2	1	0	0	0
Jesenica	3	3	2	1	0
Reka	3	3	1	1	0
Gorenji Novaki	3	2	0	1	0
Orehhek	3	2	1	1	0
Kojca	3	3	0	1	0
Žabže	3	3	2	1	1
Skupaj	35	28	11	11	1
SKUPAJ	92	34	13	29	1

Tabela 4: Delež mikrobiološko in fekalno onesnaženih vzorcev pitne vode v letih 2011, 2012, 2013, 2014 in 2015

LETO	DELEŽ MIKROBIOLOŠKO ONESNAŽENIH VZORCEV (%)	DELEŽ FEKALNO ONESNAŽENIH VZORCEV (%)
2011	55	26
2012	43,5	21,7
2013	36,3	17,7
2014	36,1	17,7
2015	34,1	13,6

Tabela 2: Rezultati analiz vzorcev pitne vode v letu 2015 - DRŽAVNI MONITORING

VODOOSKRBNI SISTEM	MIKROBIOLOŠKI PREIZKUSI			FIZIKALNO-KEMIJSKI PREIZKUSI	
	Št. vseh vzorcev	Neustrezni	Fekalno onesnaženi	Št. vseh vzorcev	Neustrezni
Cerklno	4	0	0	4	0
Šebrelje	2	0	0	2	0
Otalež	2	0	0	2	0
Gorje	2	0	0	2	0
Planina	2	0	0	2	0
Zgornje Ravne	2	0	0	2	0
Zakojca	2	0	0	2	0
Poče	2	0	0	2	0
Plužnje	2	0	0	2	1
Lazec	2	0	0	2	0
Zakriž	2	0	0	2	0
Čeplez	2	0	0	2	0
Skupaj	26	0	0	26	1
Jazne	2	2	1	2	0
Labinje	2	1	0	2	0
Trebenče	2	2	1	2	0
Bukovo	2	1	1	2	0
Dolenji Novaki	2	1	1	2	0
Reka	2	2	0	2	0
Jesenica	2	2	1	2	0
Skupaj	14	11	5	14	0
SKUPAJ	40	11	5	40	1

Tabela 3: Rezultati mikrobioloških analiz vzorcev pitne vode na zajetjih v letu 2015

VODOOSKRBNI SISTEM	MB ANALIZE zajetja - dotok rezervoar	MB ANALIZE omrežje (vzporedno)
GORJE	KOLIF	SKLADEN *
ŠEBRELJE	KOLIF, E. COLI	SKLADEN *
ČEPELEZ	KOLIF	SKLADEN **
	KOLIF	SKLADEN **
	KOLIF	SKLADEN **

* priprava oz. dezinfekcija z natrijevim hipokloritom

** priprava oz. dezinfekcija z UV napravo

KOLIF = koliformne bakterije

E. COLI = Escherichia coli

Staro zajetje v Šebreljah

Gradnja nadzemnega objekta zajetja v Šebreljah

Notranjost novega objekta na zajetju v Šebreljah

Staro zajetje v Spodnjih Ravnah

Nadzemni objekt zajetja v Spodnjih Ravnah med gradnjo

Stanje na zajetjih v Otaležu pred sanacijo

Novo zgrajeni objekti zajetij v Otaležu

Foto: Komunala Idrija

natrijevega hipoklorita. Na vodovodu Čeplez se pitna voda predhodno obdelala s pomočjo UV naprave. Večinski delež mikrobiološko in zdravstveno neustreznih vzorcev predstavljajo vzorci, odvzeti na omrežjih sistemov, kjer priprava vode ni urejena (spodnji del Tabele 1). Na teh sistemih zaenkrat kot edini možen način zagotavljanja mikrobiološke ustreznosti pitne vode velja trajen ukrep prekuhavanja vode v prehranske namene. V okviru notranje kontrole je bilo v lanskem letu iz vseh sistemov skupno na omrežju oz. na pipah pri potrošnikih odvzetih 92 vzorcev pitne vode za mikrobiološke preiskave. Skupno je bilo opravljenih še 28 rednih in ena občasna fizikalno-kemijska analiza. Od skupno 34 mikrobiološko neustreznih jih je bilo 13 fekalno onesnaženih oz. zdravstveno neustreznih. Vzrok za mikrobiološko neskladen vzorec na sistemu Zakriž smo našli v neustreznem oziroma onesnaženem odjemnem mestu (pipi), saj smo ob odvzemu vzorca določili ustrezno koncentracijo dezinfekcijskega sredstva. Ponovni odvzem vzorca, odvzet na istem naslovu, vendar na drugi pipi, brez izvedenih dodatnih ukrepov, je namreč pokazal skladnost pitne vode. Vzrok za občasno neustrezne rezultate zaradi prisotnosti koliformnih bakterij na sistemu Čeplez smo pripisali vplivu vodovodnega omrežja oziroma t. i. sekundarnemu onesnaženju pitne vode med distribucijo od mesta dezinfekcije do uporabnikov. Fizikalno-kemijsko je bil samo en vzorec vodovoda Žabže neskladen zaradi povišane motnosti.

Analize na prisotnost trihalometanov (THM)
V okviru notranjega nadzora so bili na vseh sistemih, kjer se dezinfekcija pitne vode izvaja s pomočjo natrijevega hipoklorita, odvzeti vzorci na prisotnost THM. Organske snovi, če so prisotne v vodi, z dezinfekcijskim sredstvom reagirajo in tvorijo se kemijske spojine THM. V vzorcih je bila določena skupna vsota THM od 0,5 do 4,6 µg/l, njihova povprečna vrednost je znašala 1,7 µg/l. Predpisana mejna vrednost vsote THM v Pravilniku je 100 µg/l.

Državni monitoring
V okviru državnega monitoringa (Tabela 2) je bilo v letu 2015 na omrežju večjih sistemov odvzetih 40 vzorcev za mikrobiološke in prav toliko za fizikalno kemijske preiskave. Večina vzorcev na sistemih brez priprave mikrobiološko ni bila skladna s Pravilnikom (spodnji del tabele). Na vodovodih z urejeno dezinfekcijo pitne vode mikrobiološka kvaliteta ni problematična (sistemi v zgornjem delu tabele). Fizikalno-kemijsko je bil vzorec na vodovodu Plužnje neskladen zaradi malenkostno povišane motnosti. Po izvedenem čiščenju vodooskrbnih objektov in omrežja se povišana motnost ni več pojavljala.

Kvaliteta surove vode
Za namen raziskovalnega dela, predvsem za ugotavljanje ustreznosti metod obdelave surove vode, je bilo iz posameznih

zajetij in vodohranov vzporedno z vzorčenjem na omrežju različnih vodovodov v okviru notranjega nadzora odvzetih še 5 vzorcev surove vode za mikrobiološko analizo. Vsi so neskladni. Rezultati so prikazani v Tabeli 3. Zraven so prikazani še rezultati vzporednih vzorčenj na omrežju.

Delež mikrobiološko onesnaženih vzorcev od leta 2013 do 2015 ostaja skoraj enak, saj v teh letih (z razliko od let 2011 in 2012) ni bila montirana nobena dezinfekcijska postaja oz. ni bila urejena priprava pitne vode na nobenem sistemu. Razveseljivo pa je dejstvo, da se je v lanskem letu znižal delež fekalno onesnaženih vzorcev (Tabela 4).

Redno in investicijsko vzdrževanje vodovodov
V lanskem letu sta bila od skupno 69 odvzetih vzorcev za fizikalno kemijske preiskave samo dva neskladna zaradi povišane motnosti. Ugotavljamo, da je izjemno nizek delež fizikalno neustreznih vzorcev posledica rednega vzdrževanja vodooskrbnih objektov (čiščenje vodooskrbnih objektov in omrežja) ter sistematskega investicijskega vzdrževanja vodovodnih sistemov (celovite sanacije objektov zajetij, vodohranov ipd.). V letu 2015 smo na tem področju sanirali zajetja v Spodnjih Ravnah, Šebreljah in Otaležu ter sanirali vodno celico vodohrana v Planini. Izvajalec vseh del je bilo podjetje Komunala d.o.o. Idrija. Zajetja so bila temeljito sanirana, vključno z obnovo zajemnih mest, novimi drenažami ter zaščito proti vdoru zunanjih površinskih vod. Obstoječe podzemne zbirne jaške smo porušili in jih nadgradili z nadzemnim delom. Na novih objektih smo namestili posebne umirjevalnike vode z usedalnikom mulja. Umirjevalniki so izdelani iz nerjaveče pločevine.

Na vodohranu v Planini so bile sanirane poškodbe na stenah vodne celice zaradi korodiranja armature. Na novo je bil izveden zaščitni vodotesni premaz sten, dna in stropa. Ob sanaciji smo hkrati zamenjali vso instalacijo, vključno s fazonskimi kosi in ventili na dovodu, potrošnji in obvodu ter uredili prezračevanje vodne celice in suhega dela. Plošči nad vodom smo dodali betonski robni venec ter zamenjali poškodovano horizontalno hidroizolacijo. Sanacije pa ne bi bile uspešno izvedene brez razumevanja lastnikov parcel ob vodooskrbnih objektih, ki so nam v času sanacij dovolili uporabo svojih zemljišč za izvedbo samih del, za skladiščenje gradbenega materiala in za dostopne poti. ■

Situacije in načini, v katerih bomo uporabnike glede vodooskrbe obveščali v tem letu

ŠT.	VZROK ZA OBVEŠČANJE	ČAS OBVEŠČANJA	NAČIN OBVEŠČANJA
1	Z laboratorijskimi analizami vzorcev je ugotovljeno, da je vzrok neskladnosti pitne vode hišno vodovodno omrežje ali njegovo vzdrževanje.	-od začetka veljavnosti ukrepa, -najkasneje v sedmih dneh od ugotovitve.	-pisna obvestila z navodili za nadaljnje ravnanje v poštnih nabiralnikih uporabnikov, -obvestila z navodili na oglasnih deskah hišnih svetov.
2	Mikrobiološko ali fizikalno kemijsko onesnaženje pitne vode - prepoved ali omejitev uporabe (npr. prekuhavanje v prehrambne namene).	-od začetka veljavnosti ukrepa, -najkasneje v dveh urah, -obveščanje vsak dan do preklica, -enako obveščanje tudi ob preklicu ukrepa.	-lokalna radijska postaja Primorski val oz. Radio Odmev, -oglasne deske krajevnih skupnosti, -spletna stran Občine Cerkno.
3	Izvajanje predvidenih del na vodovodnem omrežju ali objektih, zaradi katerih je motena ali prekinjena dobava pitne vode.	-vsaj 24 ur pred začetkom izvajanja del.	-lokalna radijska postaja Primorski val oz. Radio Odmev, -oglasne deske krajevnih skupnosti, -spletna stran Občine Cerkno.
4	Upravitelj vodooskrbnega sistema je zaradi neskladnosti pitne vode pridobil začasno dovoljenje za odstopanje.	-najkasneje v sedmih dneh od pridobitve dovoljenja, -obvestilo tudi po prenehanju dovoljenega odstopanja.	-lokalna radijska postaja Primorski val oz. Radio Odmev, -oglasne deske krajevnih skupnosti, -spletna stran Občine Cerkno.
5	Predstavitev letnih rezultatov spremljanja skladnosti pitne vode oz. rezultatov laboratorijskih preiskav vzorcev pitne vode.	-enkrat letno - prvo četrrtletje leta za prejšnje koledarsko leto.	- Občinsko glasilo Cerkljanske novice, - spletna stran Občine Cerkno, - aplikacija notranjega nadzora PV www.npv.si .

Lastniki ali upravitelji javnih objektov (otroški vrtec, šola, zdravstvena postaja, gostinski lokali, frizerski saloni ipd.) so v primerih 2, 3 in 4 obveščeni tudi s pisnimi obvestili v poštnih nabiralnikih ali telefonsko.

OBVESTILA

Obvestilo o zbiranju pobud za spremembo občinskega prostorskega načrta občine Cerkno

Občina Cerkno obvešča vse lastnike zemljišč na območju občine Cerkno, da za potrebe izdelave sprememb Občinskega prostorskega načrta občine Cerkno (OPN) poteka zbiranje pobud lastnikov zemljišč za spremembo OPN, na osnovi katerih bo izdelana podlaga za spremembo OPN.

Zbiranje pobud za spremembo OPN poteka
od 1. 2. 2016 do 31. 5. 2016,
pobudo pa je potrebno oddati na predpisanem obrazcu,
ki je na voljo na spletni strani Občine Cerkno in na Občini Cerkno.

Obrazec 1 je namenjen podaji pobud za enostavnejše spremembe namenske rabe (enostavni in nezahtevni objekti, enostanovanjske hiše, izvzeti iz stavbnih zemljišč, spremembe prostorskih izvedbenih pogojev...).

Obrazec 2 pa je namenjen kompleksnejšim spremembam namenske rabe, in sicer za pobude, ki po obsegu ali namenu presegajo posege, ki služijo zgolj lastnemu bivanju ljudi ter širitvam za potrebe obstoječih dejavnosti. Torej za vse objekte, v katerih je:

- predvidena vzpostavitev večjega območja površin za stanovanja (ne zgolj za lastne potrebe),
- ureditev dejavnosti (razvoj turizma, razvoj gospodarske dejavnosti, turističnih kmetij...)

Med razvojne pobude štejemo tudi pobude, ki presegajo velikost posega 1500 m².

Vsem zainteresiranim lastnikom zemljišč predlagamo, da pobudo vložijo v zgoraj navedenem terminu in na za svojo pobudo ustreznem obrazcu.

Župan Občine Cerkno
Jurij Kavčič

Zdravstveno varstvo vojnih veteranov

Obveščamo vas, da je bil 11. 12. 2015 v Uradnem listu RS, št. 96/2015 objavljen Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017, ki je določil pogoje za priznanje pravice do zdravstvenega varstva vojnih veteranov v letu 2016.

Zakon o vojnih veteranih določa, kdo vse so vojni veterani – npr. borci in udeleženci NOV, pripadniki teritorialne obrambe, oboroženi pripadniki narodne zaščite, policisti, idr., ki so opravljali dolžnost pri obrambi Republike Slovenije v času vojaške agresije leta 1991. Pravico do dodatnega zdravstvenega zavarovanja ima od 1. 1. 2016 dalje vojni veteran, ki je dopolnil starost 55 let, ali če je pri njem nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti, in izpolnjuje enega izmed naslednjih pogojev:

- prejema veteranski dodatek ali izpolnjuje pogoje za pridobitev veteranskega dodatka,
- je prijavljen v evidenci brezposelnih oseb po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti,
- je uveljavil pravico do poklicne, predčasne, starostne ali invalidske pokojnine, v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Pravica se uveljavlja na zahtevo stranke. Vloge so dostopne na spletni strani državnega portala e-uprava: <https://e-uprava.gov.si> ali na Upravni enoti Idrija. Več informacij lahko stranke dobijo pri uslužbencih Upravne enote Idrija, T: 05 37 34 300.

Visoka humanost krvodajalcev

Na januarski krvodajalski akciji, ki jo je organiziralo območno združenje RK Idrija, je darovalo kri 700 ljudi, od tega 33 prvič. Cerkno in Idrija sta skupaj na lestvici slovenskih občin v letu 2014 zasedli visoko drugo mesto. Z 9,9% darovane krvi na število prebivalcev sta se uvrstili tik za Slovenskimi Konjicami, ki so na prvem mestu z 10% darovane krvi na število prebivalcev. V letu 2015 je območno združenje Rdečega križa med 307 uporabnikov razdelilo 5 ton hrane in 4 tone oblačil. Finančne pomoči je prejelo 40 družin in posameznikov, brezplačno letovanje je bilo omogočeno 17 otrokom in 5 starostnikom. Obiskov in daril je bilo deležnih 150 upokojencev, od tega 25 v Cerknem. Za migrante sta bili organizirani dve humanitarni akciji, s katerima je bilo zbranih 150 paketov materialne pomoči. Skupna vrednost socialnih programov v letu 2015 je zanašala dobrih 44.000€. (Tanja Tominec) ■

Spomin na padle tečajnike

Na Brdcih v Cerknem je 27. januarja potekala spominska slovesnost v počastitev spomina na 47 padlih tečajnikov, ki so svoja življenja izgubili leta 1944 pod streli nemškega okupatorja. Na dogodku, ki ga je organizirala Zveza borcev NOB Idrija-Cerkno, je kot slavnostni govornik spregovoril **Marjan Križman**, predsednik Zveze borcev Koper. V kulturnem programu spominske slovesnosti na Brdcih so sodelovali učenci Osnovne šole Cerkno,

Osnovne šole Milojke Štrukelj iz Nove Gorice, Osnovne šole Elvire Vatovec Prade iz Kopra, Mešani pevski zbor Društva upokojencev Cerkno ter pevka **Marjetka Popovski** iz Izole. (JJ) ■

Vpis v Vrtec Cerkno za šolsko leto 2016/17**Starše predšolskih otrok vabimo k vpisu otrok v vrtec.**

V vrtec lahko vpišete otroke od dopolnjenega **11. meseca do 6. leta** starosti oz. do vstopa v šolo.

Vrtec obratuje med 5.30 in 16.00.

Za vse starostne skupine izvajamo:

- CELODNEVNI PROGRAM v trajanju devetih ur,
- POLDNEVNI PROGRAM S KOSILOM med 7.00 in 12.00.

KDAJ?

Zadnji teden meseca marca:

- **torek, 22. marca med 7.00 in 14.00**
- **sreda, 23. marca med 10.00 in 16.00**

KJE?

Obiščete nas lahko v pisarni zidane stavbe vrtca, kjer smo vam na voljo za dodatne informacije, vprašanja in pojasnila.

KAKO?

Obrazec za vpis v vrtec dobite na upravi vrtca ali na spletni strani šole. Oddate ga lahko osebno ali po pošti na naslov: OŠ Cerkno – enota Vrtec, Bevkova 20, 5282 Cerkno, **najkasneje do 31. marca**.

Več informacij: T: 05 3775 047, E: vrtec@os-cerkno.si

Minister obiskal smučišče in Eto

Foto: Bojan Tavčar

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Zdravko Počivalšek** se je 29. januarja letos mudil na obisku v občini Cerkno. Obisk je začel z delovnim kosilom v restavraciji Smučarskega centra Cerkno, kjer se je srečal z županom **Jurijem Kavčičem**, direktorjem občinske uprave **mag. Martinom Razpetom** in predstavniki gospodarstva. Sledil je obisk proizvodnih prostorov Ete. Srečanje se je zaključilo s posvetom o gospodarskih izzivih Idrijsko-Cerkljanskega v hotelu Cerkno. Na

posvetu, ki so se ga udeležili številni gospodarstveniki in podjetniki iz obeh občin, so poleg ministra in župana sodelovali: **mag. Nevenka Volk Rožič** iz GZS, **mag. Jožica Lazar** iz ICRA ter **Aleš Hladnik** iz OOO Idrija. (HPT) ■

Irena Kotnik odprla poslansko pisarno

Foto: arhiv poslance

V Cerknem je 18. januarja letos z delovanjem pričela poslanska pisarna, v kateri bo občane sprejemala **Irena Kotnik**, poslanka Državnega zbora iz vrst SMC. Irena Kotnik bo v Cerknem delala vsaka dva meseca, in sicer vsak drugi ponedeljek v mesecu med 16. in 18. uro. Občankam in občanom želi na ta način pomagati pri reševanju težav in problemov v lokalni skupnosti. (PB) ■

Veterinarska ambulanta tudi v Cerknem

Foto: Veterina Idrija

Veterinarske storitve so odslej na Cerkljanskem bolj dostopne. Veterinarska ambulanta Idrija je namreč 30. januarja letos odprla novo poslovno enoto v Cerknem. V poslovalnici, ki jo najdete na naslovu Pot na Zavrte 10, delujeta ambulanta za male živali in trgovina, veterinarji vam na tem mestu pomagajo tudi z nasveti in zdravili za male in velike živali. V ambulanti lahko urejate dokumente za živali, oskrbeli bodo tudi bolne hišne živali, opravili preventivna cepljenja in manjše posege. Za občino

Cerkno je s strani Veterinarske ambulante Idrija vse dni organizirana tudi dežurna služba. (HPT) ■

Cerkno med občinami, v katerih se živi najbolje

Občina Cerkno se je na lestvici slovenskih občin, ki jo je decembra lani objavil časnik Finance, uvrstila med četrtno slovenskih občin, v katerih se živi najbolje. Avtorji lestvice so pri razvrstitvi 211 občin največjo težo pripisali gospodarski moči občine in njenih občanov. Upoštevali so tudi podatke o sosednjih občinah, infrastrukturi, zdravju ljudi, ravni kriminalitete, popotresni ogroženosti.

Cerkno se na lestvici slovenskih občin, v katerih se živi najbolje, uvršča na

46. mesto.

Cerkno se uvršča med prvih pet slovenskih občin z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti.

4,9%

je leta 2015 znašala stopnja registrirane brezposelnosti v občini Cerkno. Na ravni države je bila 11,5-odstotna.

Cerkno se uvršča na **9.** mesto med občinami z najnižjo ravnijsko kriminaliteto.

Vir: Finance, 15. 12. 2015

Na prva mesta so se uvrstile še tri sosednje občine: Idrija kot gospodarsko najmočnejša občina v državi, Žiri kot občina z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti v Sloveniji, Gorenja vas-Poljane pa kot občina z najvišjo življenjsko močjo in najbolj zdravimi občani. (HPT) ■

Nakup stanovanj v občini Cerkno

Občina Cerkno je v letu 2015 obogatila svoj stanovanjski fond z nakupom treh stanovanj, in sicer dveh v velikosti 66 m² in enega v velikosti 37 m², v skupni vrednosti 158.188€. V preteklem letu je tako pomagala k razrešitvi stanovanjskega problema kar šestim prosilcem za najem ali zamenjavo najemniškega stanovanja. Do večjega oz. primernejšega stanovanja sta tako prišli dve družini, ki sta imeli že do sedaj v najemu občinski stanovanji. Na podlagi vlog, ki so prispele na Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem v občini Cerkno, je bila v letu 2015 oblikovana prednostna lista z dvanajstimi prosilci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem. Štirje od njih so v preteklem letu že dobili v roke ključke najemniških stanovanj. Občina Cerkno si bo tudi v prihodnje prizadevala, da bi zadostila potrebam občanov po najemu stanovanj z neprofitno najemnino. (Jožica Lapajne) ■

Prenovljeno spletno mesto

Občina Cerkno je prenovila svojo podobo na spletu. Prenovljene občinske spletne strani, dostopne na naslovu: www.cerkno.si, so bolj pregledne, osvežena je tudi njihova celostna podoba. Vabljeni k obisku! ■

Največji zaposlovalec v občini sredi reorganizacije

Vodstvo Ete: cilj reorganizacije je varnost delovnih mest

Helena Pregelj Tušar

Eta Cerkno, ki z okoli 800 delovnimi mesti predstavlja največjega zaposlovalca v občini Cerkno, je v procesu obsežne reorganizacije. Po besedah vodstva podjetja, ki od leta 1992 deluje pod okriljem mednarodnega koncerna E.G.O., je osnovni cilj vseh sprememb, ki jih trenutno uvajajo, zagotavljanje čim večje varnosti delovnih mest tudi v prihodnje.

Foto: Bojan Tavčar

Od štirih proizvodnih programov, na katere je bila Eta osredotočena pred dvema desetletjema, danes v podjetju ostajata dva: program kuhalnih plošč in program kapilarnih termostatov. Z njima je Eta v lanskem letu ustvarila 53 milijonov evrov prihodkov. Po besedah člana uprave **Andreja Graha** podoben obseg poslovanja pričakujejo tudi letos: »Celoletna višina napovedi naročil je na ravni lanskega leta. Dejanska, torej že aktivna naročila prvega četrtletja letošnjega leta, pa so celo nad napovedmi. Podjetje je v vsej svoji zgodovini vedno poslovalo pozitivno. Ne govorim o enormnih dobičkih. Konec koncev proizvajamo izdelke, ki so na trgu že dolgo časa, se pravi nimajo visoke dodane vrednosti, vendar so stabilni. Naša proizvodnja je stabilna, tako po kakovosti izdelkov, kot po kakovosti dobav do kupcev. Zato tudi v letošnjem letu pričakujemo poslovanje z dobičkom.«

Kako poteka reorganizacija?

Eta Cerkno je v preteklih letih avtomatizirala delovne procese in optimizirala materialne tokove. Spremembe na trgu in spremembe znotraj skupine E.G.O. pa so narekovale tudi potrebo po spremembi organizacije podjetja in sistemizacije delovnih mest, pojasnjuje Andrej Grah. Dodaja, da trenutna organiziranost podjetja ni več ustrezala današnjim potrebam na trgu: »Kar smo v Eti izvedli ob koncu lanskega leta in je stopilo v veljavo z začetkom letošnjega leta, je prilagoditev na današnje stanje.«

Kakšne spremembe prinaša reorganizacija? V Eti so pregledali sedanje procese, nekatere od njih združili, na novo formirali. V samem proizvodnem procesu po besedah vodstva niso izvedli bistvenih premikov. Predvsem so bili premiki v podpornih procesih: logistiki, prodaji, nabavi, razvoju, kontroli. Omenjene službe so povečini združevali. V okviru reorganizacije upravo in proizvodnjo termostatov s 'stare' Ete selijo na skupno lokacijo na 'novi' Eti

ter tako tudi fizično združujejo delovne procese. Tako bodo tekom letošnjega leta dosegli, da določene službe ne bodo več podvojene, kar prinaša določene možne racionalizacije. Število delovnih mest v podjetju se po besedah vodstva z reorganizacijo ne bo bistveno spremenilo, razen na račun upokojevanja. Premike izvajajo predvsem znotraj strukture podjetja, z enega delovnega mesta na drugo, v nekaterih primerih tudi v proizvodnjo.

Poslovni prostori Ete v Platiševi ulici 39 v Cerknem bodo v okviru letošnje reorganizacije podjetja v veliki meri izpraznjeni. V manjšem delu prostorov bo še vedno potekal proces nekaterih oddelkov Ete, za katere v tem trenutku še ni zagotovljen prostor na lokaciji Ete jug ('nove' Ete). Večina prostorov, ki so prostorsko in lokacijsko razmejeni s prostori v uporabi, bo pripravljenih za opravljanje drugih dejavnosti. Te so odvisne predvsem od interesentov, ki bi želeli na tej lokaciji opravljati svojo dejavnost, pravijo v vodstvu.

Bo Eta pridobila nove programe?

V Eti si bodo prizadevali za pridobivanje novih proizvodnih programov, zagotavljajo v vodstvu, in kot enega od korakov na poti do tega cilja vidijo prav sedanjo reorganizacijo. »Pozitivna posledica projektov, ki jih trenutno izvajamo, je prenos proizvodnje pomembne skupine polizdelkov iz skupine E.G.O. v letošnjem letu, katerega začetek je bil potrjen koncem januarja. Ta projekt lahko povzroči tudi manjše korekcije v že potrjenem planu preselitve nekaterih oddelkov kapilarnih termostatov,« še pojasnjuje Andrej Grah. Napoveduje tudi, da bo tekom letošnjega leta stekel vzporeden projekt prenosa iz E.G.O., vezan na pripravo mase za program grelnih plošč. ■

Ob 60-letnici obnovitve Lauarije

Laufarija skozi čas

Milojka Magajne

Letos je minilo 60 let od obnovitve cerkljanske laufarije, ki je postala ena najbolj prepoznavnih pustnih skupin v Sloveniji. Da je temu tako, pa gre v prvi vrsti zahvala **Petru Brelihu**. Cerkljani so zapustili že v času italijanske okupacije, a vezi z domačim krajem se niso nikoli pretrgale. Obnovitev laufarije je bila njegova ideja.

Na fotografiji ena od lokacij pustne obsodbe, na mestu današnje trafike, sredi 60. let prejšnjega stoletja.

Starejši pisni viri o laufarjih ne poročajo. Najstarejši je zapis, ki sega v leto 1944 in opisuje le pet laufarskih likov (dr. Metod Turnšek: Pod vernim krovom). Kot ostale pustne šege je tudi laufarija povezana s staroverstvom. Gre za preplet verovanj in načina življenja naših prednikov, ki ga lahko spoznavamo preko mitičnih zgodb. Pust je eden od mitičnih likov, ki je predstavljal zimo. Ker je bil to nerodovitni del leta, so ga sovražili in posledično med pustnim obredom pokončali, saj so si želeli, da nastopi pomlad, da bo zemlja znova rodila. Srečamo ga v različnih pojavnih oblikah. Pri tem je zanimiva interpretacija arheologa in zgodovinarja **ddr. Andreja Pleterskega**, ki je pred kratkim na predavanju v Cerkljanskem muzeju izpostavil, da cerkljanski pust (lik, ki

predstavlja pusta) ni pust, in da bi morali v resnici obsoditi ta staro. V pustu je prepoznal slovanskega boga Triglava. Kakorkoli, s tem se še potrjuje trditev etnologinje **Ivane Leskovec**, da gre pri pustovanju za »večplasten pojav, ko se prastare oblike in vsebine skozi čas oplajajo in dobivajo znova in znova novo podobo, ki tudi danes še ni dokončna.«

Prvotnim dodali enajst likov

Ustno izročilo pripoveduje, da se je zadnji obred odvil tik pred prvo svetovno vojno, sledila je več desetletna prekinitev. Prva svetovna vojna, italijanska okupacija, druga svetovna vojna, to so bili prelomni časi, za laufarijo skorajda usodni. Laufarski obred in posamezni liki so živeli le še v spominu starej-

ših vaščanov. Na pobudo Petra Breliha, ob pomoči **dr. Nika Kureta** z Inštituta za slovensko narodopisje, in seveda ob sodelovanju laufarskega odbora v Cerkljem je laufarija leta 1956 znova zaživela. Večino larf je takrat izdelal **Rado Jelinčič**, ki je Breliha in njegovo družino dobro poznal. Maske je najprej oblikoval v plastelinu, takšne kot so se jih spominjali Brelih in drugi Cerkljani, ki so prihajali k njemu v Ljubljano. Ko so bili zadovoljni s končno podobo, jih je izrezljal še v lesu. Masko lamenta je izdelal Cerkljan **Janko Pagon**. Dve larfi za prvo laufarijo so si sposodili v Etnografskem muzeju, ker pa so ju morali vrniti, je naslednje leto manjkajoči izdelal **Franc Kobal**, poleg njiju pa tudi vse ostale, ki so sledile. Prvotnim 14 laufarskim likom so namreč dodali še 11 novih, večino v prvih letih po obnovitvi.

Kalamuon preverili na policiji

Bilo je tudi nekaj sprememb, kar se tiče larf. Prvotno naličje ta bršljanovega so leta 1958 dali novemu liku – ta smrekovemu, ta bršljanov pa je dobil novo larfo, ki jo je izdelal Kobal. Istega leta so v laufarijo vključili še ta slamnatega, ta koševu in ta žlehtnega. Larfi ta pijanega in ta pijane, ki sta leta 1957 nastopali samostojno, sta bili leta 1958 združeni v ta koševi, za katero je potem Kobal naslednje leto izdelal drugi larfi. V začetku 60. let sta se priključila ta perjev (1961) in ta divji (1962). Leta 1968 so si zamislili marjetico, tri leta kasneje pa celo ta bršljanovega sina, ki pa se je obdržal le nekaj let. Takrat je začel nastopati tudi tretji ta terjast. Zadnji lik – oštir je bil vključen leta 1997.

Glavno prizorišče laufarije se je večkrat selilo. Na začetku je bil oder na starem placu pred cerkvijo, kasneje so ga postavili na današnjem Glavnem trgu, kjer je bil postavljen na različnih mestih, konec 70. in v začetku 80. let prejšnjega stoletja so se za nekaj časa preselili pred hotel. Spreminjal se je tudi sam obred; cesarsko-kraljeva sodnija se je povečala, ob sodniku so pričeli nastopati tudi advokat, pisar in porotniki. Sodniško funkcijo je prvih 12 let opravljal **Janez Obid – Malnarsk**, za njim

Leta 1974 so se laufarji iz Portarturja (na Brcah) preselili v novo hiško, ki so ji nadeli bolj pravilčno ime – Sneguljčica. Bila je namreč majhna kot hiša za palčke.

so se zvrstili **Jure Cankar, Jože Obid, Bojan Obid, Jure Čuk in Peter Kosmač**. Kalamuoni so postajali vedno daljši. Prva leta so jih menda morali nositi kazat na milico. Nekajkrat je pust ležal na parah, a so to potem opustili, ker ni bilo del tradicije.

V 60 letih so bili vzponi in padci, težave s prostori, kadri in denarjem, a razen nekaj izjem, so

Usmrtitev pusta. "Na smrt z botam."

pustno obsodbo uprizorili vsako leto. Laufarski odbor je v letih 1965–1990 deloval v okviru Turističnega društva Cerklje, leta 1990 pa je bilo ustanovljeno Društvo laufarija Cerklje. Pogosto so bili brezdomci, pravijo, da so zamenjali kar devet do deset lokacij. Na desetine mladih fantov in tudi kako dekle so se v okviru laufarije spoznavali z dediščino domačega kraja in jo hkrati živeli. V letu 2014 je vlada RS z odlokom razglasila cerkljansko laufarijo za živo mojstrovino državnega pomena.

Sodniško funkcijo je prvih 12 let je opravljal Janez Obid – Malnarsk, pustna obsodba leta 1962.

Pust leži na parah, leta 1971.

Prva dva nova lika so laufarji vključili že leta 1957, to sta bila ta pjan in ta pjana.

Tri generacije cesarko-kraljeve sodnije ob 60-letnici obnovitve laufarije.

V muzeju zbirajo pričevanja

O laufarjih je veliko napisanega, posnetih je bilo nekaj dokumentarnih filmov, upodobljeni so bili na znamkah, razglednicah, koledarjih in številnih fotografijah. Ob 50-letnici je bila v muzeju odprta stalna razstava z naslovom Pust je kriv! Pripoved o cerkljanskih laufarjih. Leta 1996 sta Foto klub Cerklje in Cerkljanski muzej pripravila prvi bienalni fotografski natečaj na temo Pustna maska. Letos je na ogled že 11. razstava tega natečaja, na katerem je sodelovalo kar 155 fotografov iz 36 držav. Ponovno so podelili tudi nagrado za najboljši posnetek cerkljanskih laufarjev. Že tretjič zapored jo je prejel **Bojan Tavčar**.

Letošnji laufarski obletnici smo v Cerkljanskem muzeju posvetili več dogodkov: razstav,

predavanj in delavnic. Poleg fotografske razstave Maska 2016 (na ogled do 26. marca 2016) velja omeniti čipkarsko razstavo, na kateri si boste lahko od junija naprej ogledali laufarje v klekljarski podobi in izvedbi cerkljanskih klekljaric. Že v lanskem letu smo pričeli z zbiranjem pričevanj nekdanjih laufarjev, zato vabimo vse, ki ste bili kadarkoli v teh minulih 60 letih v takšni ali drugačni laufarski vlogi, imate zanimive spomine, fotografije ali predmete, da nas pokličete ali obiščete in pomagajte dopolniti kroniko cerkljanske laufarije. ■

Fotografije: Vinko Tavčar, Dario Tavčar, Bojan Tavčar

Masko gor!

Polona Kavčič

Se kdaj vprašate, zakaj in kdaj se je človek začel maskirati?

Vid Prezelj (levo) iz Zakriža je prvo masko za laufarijo izdelal leta 2012. Marijan Rejc iz Šebrelj je letos poskrbel za nov obraz ta ličnatega in ta terjastega.

O začetkih maskiranja in šemljenja, ki ga srečujemo povsod, v vseh časih in delih sveta, si lahko preberemo v različnih virih. Ne gre le za zakrivanje obraza. Maske so vedno imele vlogo duhov. Maskiranci zato praviloma ne govorijo, saj so duhovi nemi. Značilnost mask je tudi njihova dvojnost, ki je hkrati lepa in grozljiva, pa tudi dobra in hudobna. V navadi je, da veliko govorimo o cerkljanskih laufarjih kot o pustni skupini. Ne smemo pa pozabiti na masko in izdelovalce mask.

Izdelovanje mask je na Cerkljanskem zamrlo pred več kot desetletjem, po smrti zadnjega domačega rezbarja **Franca Kobala**, Hramšerjeva Eneta. Z leti so se pojavljale želje in težnje, da bi Cerkljanska dobila nove rezbarje. Ustanovitev rokodelskega društva **Driklc**, leta 2009, je bil eden prvih korakov. Naslednje leto je društvo v soorganizaciji z Občino Cerklje izvedlo mednarodno rezbarsko delavnico izdelovanja lesenih pustnih mask Larfa art Cerklje 2010. Dogodek je utrdil sodelovanje in vezi z mednarodnim združenjem izdelovalcev alpskih mask Mascherai alpini, ki je medse že sprejelo tudi sedanja cerkljanska izdelovalca.

Marca 2011 se je na delavnici spoznavanja osnov rezbarstva, s poudarkom na izdelovanju mask, zbralo štirinajst ustvarjalnosti željnih. Delavnico, organizirano s strani razvojne agencije ICRA d.o.o. Idrija, je vodil **Marijan Vodnik**, dolgoletni mentor rezbarskih tečajev. Med udeleženci delavnice je sta bila tudi **Vid Prezelj** iz Zakriža in **Marijan Rejc** iz Šebrelj.

Vid ob tem pove: »Delavnica z **Marijanom Vodnikom** je bila moj začetek ustvarjanja lesenih mask. Tam smo spoznavali osnove oblikovanja obraza, uporabo pravih orodij in zakonitosti lesa. Pomembno je, da je les posekan ob pravem času. Potem so pomembne izkušnje, ure in ure rezbarjenja, pa seveda veselje do tega dela.«

Tako je Vid Prezelj spomladi 2012 za laufarsko družino že izdelal prvo masko, ta krastovega, obstoječo staro masko pa popravil. Poleg na novo izdelanega ta starega in ta krastovega je obnovil več mask, ki so bile izdelane v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Letos je prvič izdelal tudi pomanjšane maske, kot ngrade fotografom ob 11. bienalni mednarodni fotografski razstavi Maska 2016.

Marijan Rejc je sprva izdeloval pomanjšane lesene larfe kot spominke, ki so danes marsikomu dragocen spomin na cerkljansko laufarijo. Letos je poskrbel za nov obraz ta ličnatega in ta terjastega. Larfi ta terjast in pust pa bosta dobili svoje mesto v enem izmed muzejev mask v Švici. Za zanimivost pove o svojem zadnjem pravem izzivu: »Zase, za svoj gušt sem izdelal masko ta starega, po vzoru maske, ki jo hranijo v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Gre za eno od treh mask, originalov, ki so v Cerkljem preživele prvo svetovno vojno, in bile odnešene v Ljubljano. Sprva so mi iz muzeja poslali tri slike, nato pa sem masko hodil večkrat gledat, potem pa hitro domov, delat po spominu. Fotografirati nisem smel.«

Oba povesta, da v izdelavo ene maske vložita veliko časa. Število ur je odvisno od zahtevnosti lika, a vsekakor jih za eno masko porabita več kot trideset. Pomemben je izraz maske, kar je ob ustvarjanju kopije iz kosa lesa, ki ga imata pred seboj, prav gotovo težko delo. Larfe cerkljanskih laufarjev poznavalci domače in umetnostne obrti uvrščajo v sam vrh rokodelskih izdelkov Slovenije. In tudi ob maskah, ki jih danes ustvarjata Vid in Marijan, ne moremo govoriti drugače kot o vrhunsko opravljenem delu. ■

Kopija originalne larfe (lesena maska iz lipovega lesa) izdelana za cerkljanski muzej. Les je **Vidu Preziju** podaril župnik iz Idrije pri Bači, lipa pa je rasla ob njegovem župnišču. Zaradi obnove Keltike so jo morali požagati.

Marijan Rejc je sprva izdeloval pomanjšane lesene larfe kot spominke. Larfi ta terjast in pust, ki ju je izdelal letos, bosta dobili svoje mesto v enem izmed muzejev mask v Švici.

Buh dej duobr dan vsi farani mpa te druj ka berete ta crklainsk časnk. Pust je mimu, s ta stara sva se vadpačila vad praznvajne 60-litnce, tak dej bi že cajt, de se tut jest ma vaglasim pa vaminm, ki use sma Laufari dažvil vad vabnavitve Laufarie 1956 lita mpa da danc, zravne tega se pa še zahvalm usem Laufarjem mpa vsem ka sa prpamogl dej nam praznvajne tak dabra uspiu. Vamnit pa zahvalit se mrm tut Videtu gar z vrh križa mpa Marijanu tam s Šebrej, ka nam pr larfah kešn zob paprajta, nus uglihata mpa Ta star kešna guba pašlifata de je še jest ma rajš vidm.

U useh teh litah sma se Laufarji tulk krat selil de se tut preštit nada, ka sma bli nastajnen lih ntu pa useh hramah mpa pajzlcah. Šele ulan sma pa pršl da anih spaduobnih prastuorau u sammu centru Cerklja nad Gabrielava vaštarie, kuodr sa ris velič, suš mpa lpu urejen prastuori, tak de se da tut čez lita Idiem pakazat mpa predstajt Laufarie, kešna zglieda tud znuotrije.

Pusta sma tut litas vapsadil pa vseh velaunih paragrafah mpa aktah. Prtažba na vaptuožnca je bla sam ana in tu dal z vapčinske palače kaj bi sam gasput župan tak užaljen, ka sma bli vamnli dej le dva kočka zredu gar u gozdarskm vrtu, namist tri, tak de se mu prou na šeraku vapravičujem.

Na kanc bi pa še vaminu de sa u Laufarji zmeri vaprte urata za vse ka sa kontet ki zašit, premknit mpa ki dabrga nardit, de se bo ta vabičaj še naprej vahrajneu, tak de se vidma spiet drugu lita takoj pa najmu litu ka bo pust 28. Svečana. Na kancu uošm usem zdravje, sreiče mpa DE BLA RIPA BEL DEBIELA.

Z bugam, vaš TA STAR

Krajevna skupnost Podlanišče

Nekje mora biti tista dolina

Benjamin Jeram

Krajevna skupnost Podlanišče danes šteje manj kot 250 ljudi. A kljub majhnosti je te kraje v preteklih desetletjih preko televizijskih zaslonov videla vsa Slovenija. Na Škofjah so namreč posneli zaključni prizor legendarnega filma Franceta Štiglica Dolina miru. In še danes mnogi pohodniki, na pohodniški transverzali Via Alpina, ki prečka tudi vas Podlanišče, iščejo – kaj drugega kot – mir.

Krajevna skupnost Podlanišče, ki se razprostira na vzhodnem delu Cerkljanske, je po številu prebivalcev na predzadnjem mestu med krajevnimi skupnostmi v občini. Sestavljajo jo tri vasi: Podlanišče, Podpleče in Cerkljanski vrh, v katerih skupno živi 248 ljudi, od tega v Podlanišču 146, v Podplečah 26 in v Cerkljanskem vrhu 76. Od prvega popisa prebivalstva leta 1948 se je število prebivalcev občutno zmanjšalo. Takrat jih je namreč v vseh vaseh skupno živelo

kamnita miza z letnico 1797. Nedaleč stran, pod hribom Škofje, ki je zaradi lepega razgleda na Cerkljansko in lahkega dostopa priljubljena pohodniška destinacija, je bil nekoč rudnik bakra. Leta 1851 je bila tu ustanovljena rudarska združba Škofje za iskanje in pridobivanje bakrovih rud. Z rudarskimi deli so zaradi gospodarske krize prenehali konec leta 1872. Rudnik so po okupaciji ponovno oživili Italijani. Deloval je do konca petdesetih let. Leta 1966 je

Foto: Marko Čadež

dogajale po vojni. Na Lajšah v Cerkljanskem vrhu stojita kapelica in spomenik, ki opozarjata na zločin, ki se je zgodil tam. Vzrok za poboj domačinov iz Cerknega je bil nemški napad na partijsko šolo v Cerknem, 27. januarja 1944. Nemci so ta dan postrelili 44 tečajnikov. Partizanski voditelji so krivdo za nemški napad pripisali predvsem vernim domačinom, ki pa so bili nedolžni. Naredili so spisek petnajstih oseb, med katerimi sta bila oba cerkljanska kaplana **Lado Piščanc** in **Ludvik Sluga**. Obtožili so jih izdaje, jih 2. februarja zvečer

odpeljali na Lajše, naslednji dan pa postrelili in zmetali v kraško brezno.

'Talerčki' in Zaganjalka

Vsakdo s Cerkljanskega, ki zna smučati in obiskuje smučišče na Črnem Vrhu, najverjetneje pozna vlečnico, ki ji pravimo 'talerčki'. Ne vedo pa vsi, da je bila ta sedežnica prvič postavljena v Cerkljanskem vrhu, na domačiji Pr Kacinu, kjer so se Cerkljani kar nekaj let zabavali na snegu.

Foto: Marko Čadež

429; v Podlanišču 171, v Podplečah 65 in v Cerkljanskem vrhu 193. Značilnost krajevnih skupnosti je razpršenost gospodinjstev, saj z izjemo zaselka na prelazu Kladje ni strnjenih naselij. Razlog za to je verjetno dejstvo, da so za krajevno skupnost Podlanišče značilne po površini razmeroma velike domačije.

Naselbine iz rimskih časov

Čeprav na območju krajevnih skupnosti Podlanišče ni javnosti bolj poznanih zgodovinskih najdišč, pa je vendarle tudi na tem območju marsikaj zanimivega. V Podplečah je registrirana naselbinska postojanka iz rimskih časov, vendar izkopavanja niso nikoli stekla. Prav tako naj bi tam potekal rimski zid. Ostanki rimskih utrdb pa so vidni na vrhu Šance.

Na kmetiji Pr' Ratovžu v Podlanišču stoji

Geološki zavod odprl nov rov, a so ugotovili, da izkopavanje rude ne bi bilo gospodarno.

Opomin na vojne grozote

Na kmetiji Na Lanišeh se je leta 1808 rodil **Mihael Peternel**, slovenski rimskokatoliški duhovnik, profesor, naravoslovec, polihistor in politehnik samouk. Bil je dober učitelj, praktik in samouk. Njegova dela izpričujejo tudi izredno skrb za domačo besedo. Praktično ni področja v takratnem naravoslovju, na katerega se ne bi spoznal. Sodeloval je tudi z **dr. Francem Močnikom**, rojenim v Cerknem. Prav na njegovo pobudo je bil imenovan za prvega ravnatelja novoustanovljene trirazredne ljubljanske realke. Funkcijo je opravljal med letoma 1852 in 1860.

Na Cerkljanskem skorajda ni kraja, ki ne bi opozarjal na grozote vojn in tiste, ki so se

Dolina miru

»Ta dolina ni bila prava, Marko. Mogoče je pa tista dolina ta prava, Marko. Nekje pa mora biti tista dolina.«

Lottie (Evelyne Wohlfeiler) v filmu Dolina miru, 1956

S temi besedami in pogledom na Cerkljansko, kamor se v iskanju doline brez vojne zatečeta jokajoči vojni siroti, se zaključi legendarni film režiserja **Franceta Štiglica** Dolina miru. Prizor, ki nikogar ne pusti ravnodušnega, so sredi petdesetih let minulega stoletja posneli na 974 metrov visokih Škofjah v krajevni skupnosti Podlanišče.

Dolina miru, jugoslovanski vojni film iz leta 1956, prikazuje pretresljivo zgodbo o nemški deklici Lottie (**Evelyne Wohlfeiler**) in slovenskem dečku Marku (**Tugo Štiglic**), ki po pripovedovanju deklčinine babice iščeta dolino, v kateri ni vojne. Marko je prepričan, da gre za kraj, kamor je hodil na počitnice k stricu. Otrokoma se na poti pridruži ameriški pilot Jim (**John Kitzmiller**). A »dolino miru« napadejo Nemci in ubijejo Jima. Otroka zbežita in nadaljujeta iskanje obljubljenega doline.

Film je bil leta 1957 predstavljen na filmskem festivalu v Cannesu, kjer je John Kitzmiller za vlogo narednika Jima prejel nagrado za najboljšega igralca.

Zanimivo hidrološko naravno dediščino krajevne skupnosti Podlanišče predstavlja izvir Zaganjalka pod Cerkljanskim vrhom, v Volkovi grapi blizu domačije Zakrog. Gre za zanimiv kraški pojav, za katerega je značilno spreminjanje pretoka vode. Ob običajnem pretoku traja sedem minut, preden voda skoraj presahne in ponovno izbruhne iz globine.

Največji napor za kolesarje

Najbolj odmeven dogodek, ki se odvija tudi v Podlanišču, je vsakoletni Maraton Franja, najbolj množična prireditev za rekreativne kolesarje v Sloveniji. Prvi maraton je bil izveden 22. julija 1982. Od takrat je vedno najtežji del trase in najvišja točka prelaz Kladje (787 m). Krajevna skupnost Podlanišče tam vedno pomaga pri pripravi postojanke za kolesarje.

Zgled sožitja človeka in narave

Za vse, ki prisegajo na domač sir in

Foto: Marko Čadež

mlečne izdelke, je prava destinacija kmetija Na ravan v Cerkljanskem Vrh, kjer se ponašajo z lastno znamko sira Očanc. So tudi letošnji prejemniki Bevkove nagrade Občine Cerkno. Dejavnost sta začrtala že pokojna zakonca Groegl, nadaljujeta pa jo **Judita** in **Marjan Demšar** s svojimi številnimi otroki, ki skrbijo za uspešno promocijo sonaravne prehrane s Cerkljanske. Družina in njihova dejavnost sta vitalen zgled sožitja med človekom in naravo.

Želijo nove prostore

Na območju KS Podlanišče so leta 1934 domačini na prelazu Kladje, v naselju Podlanišče, zgradili objekt, ki je služil za mlekarino, kasneje tudi za šolo. V tem objektu so še danes zbiralnica mleka in prostori krajevne skupnosti. Kasneje je bil na Kladju zgrajen še en objekt, kjer sta bili mlekarina in trgovina, vendar danes sameva.

V zadnjem letu so bili v krajevni skupnosti urejeni ekološki otoki v vseh vaseh. S pomočjo gasilcev PGD Planina-Čeplez so bili očiščeni propusti. Trenutno poteka tudi urejanje makadamskih cest. Krajevna skupnost si zadnjih nekaj let vse intenzivneje prizadeva, da bi zgradili nove prostore za njeno delovanje, saj so obstoječi v zelo slabem stanju. Primernejše prostore bi potrebovali tudi vsi, ki se na tem območju še ukvarjajo s proizvodnjo mleka, saj za zbiranje mleka potrebujejo ustrezno mlekarino. ■

Foto: Marko Čadež

Ivan Seljak, direktor Primorskega vala

Kaj bi delal, če v Cerknem ne bi bilo radia? Naredil bi radio.

Helena Pregelj Tušar

Primorski val, ena najstarejših radijskih postaj v Sloveniji, je 3. januarja praznoval 45-letnico delovanja. Danes radijska mreža s statusom regionalnega programa posebnega pomena združuje cerkljanski Radio Odmev in posoški Alpski val.

Ivan Seljak, prvi in doslej edini direktor radia, se je radijski ekipi pridružil leta 1978.

Ivan, kateri dogodki v 45-letni zgodovini so bili po vašem mnenju ključni?

Prvi je bil zagotovo že sam začetek delovanja radia. Kakšnih dvajset ljudi je začelo ustvarjati čisto profesionalen program. Na idejo so prišli v cerkljanskem radio klubu. Nekateri člani, med njimi Srečko Grošelj in Franc Tušar, so zelo dobro poznali radijsko tehniko. Program je bil sprva strnjen v nekaj ur, ob nedeljah, vendar je zajemal vse bistveno: občinsko in krajevno kroniko, mladinske oddaje, reportaže s terena in na koncu čestitke.

Je bila tedanja oblast naklonjena radiu?

Najprej niti ne. Ščasoma pa je začela sodelovati z vsebinami, kar lahko slišimo v arhivskih posnetkih. Ves čas so bila prisotna tudi prizadevanja, da bi radio preselili v Idrijo, center tedanje občine. Prva leta delovanja je bil namreč slišen le v Cerknem. Z oddajnikom na Brdcih se je slišan preko srednjega vala razširila na večji del tedanje občine in širše. Tudi to je bil eden ključnih dogodkov v zgodovini radia. Prav na dan, ko se je slišanost razširila, je v Cerknem potekala slavnostna seja občine.

Kako se spominjate svojih začetkov?

Ko sem sam prišel, je bilo na radiu še zelo malo ljudi iz prve ekipe. Spomnim se Vanje Lampič, Danila Bratine, Janeza Jerama, Srečka Grošlja, Božana Verbiča. V osemdesetih letih se je oblikovala popolnoma nova ekipa.

Kdo je povabil vas?

Aleksander Jeram. Bila sva sodelavca na Eti. Jaz sem začel delati ob nedeljah, on pa je prihajal na radio, ko je bilo potrebno kaj posneti.

Še danes, predvsem pa v devetdesetih, ko sem se sama pridružila radijski ekipi, so bile med sodelavci zelo žive zgodbe o radijskem delu med osamosvojitveno vojno.

Leta 1991 je bila celotna Slovenija zelo enotna. Vse tedanje radijske postaje, kakih dvajset jih je bilo, so se povezale v mrežo. Prenašali smo nacionalni program in po potrebi lokalne informacije. Dokazali smo izjemno medijsko učinkovitost in moč povezanosti. Vojna je pomembno vplivala tudi na delovanje našega radia. Leta 1989 smo ustanovili podjetje – zadnje podjetje v tedanji občini, ki je bilo ustanovljeno še pod Jugoslavijo. Z vlogo, ki smo jo odigrali med vojno, smo še dodatno dokazali, da je potrebno radio obvezno profesionalizirati. Najprej se je zaposlila urednica Metka Rupnik, potem sem se zaposlil sam. Danes imamo šest redno zaposlenih in okoli 30 honorarnih sodelavcev.

Foto: Bojan Tavčar

So trenutki, ko vsi poslušamo lokalni radio, kajne? Vsaj ob lokalnih volitvah.

Na tem področju smo bili vedno korak pred ostalimi. V devetdesetih smo kot prvi v Sloveniji objavili izide lokalnih volitev, preden jih je prejela občinska volilna komisija. Takrat telefonija še ni bila tako razvita kot danes, mobilne pa sploh ni bilo. Volilne komisije po posameznih krajih sem prepričal, da so neuradne podatke najprej javile radiu. Andrej Rozman, tedanji predsednik občinske volilne komisije, je imel za to veliko posluha. Takrat niti nacionalni radio še ni imel tako hitrega dostopa do volilnega izida, niti vzporednih volitev še nismo poznali.

Cerkljanski radio je nekdaj slovel po zelo lepem slovenskem jeziku.

Raven slovenščine je bila že na začetku delovanja radia, s Slavico Bric, zelo visoka. Kar slabe volje sem, če se pravil danes kdaj ne držimo! Ko spremljamo današnje radijske programe, lahko hitro dobimo občutek, da jezik ni več pomemben. Veliko se govori o kvotah slovenske glasbe, kot bi bilo samo to povezano s kulturo jezika. Pa to sploh ne drži. V mnogih besedilih je slovenščina pošastna. Taka besedila ne krojijo prihodnosti slovenskega jezika. Prihodnost slovenskega jezika na radiu je v dobrem govoru, pravilni rabi slovenščine v govoru.

Kako vidite vlogo lokalnega radia danes, ko smo le klik stran od vsega, kar želimo slišati, videti, prebrati?

Podobno kot doslej. Glede tega imam precej konservativen pogled. Mladi radia ne poslušajo. Sami si izberejo glasbo, ki jo radi poslušajo. Nimajo pa lokalnih informacij. Zaradi njih so lokalni mediji nastali in tudi v prihodnje bodo ohranili to vlogo.

Lani je radio preko razpisov iskal novega direktorja. Kdo ga bo vodil po vaši upokojitvi?

Še ne vemo. V lanskem letu so bili razpisi neuspešni.

Vsako obdobje v zgodovini radia je bilo drugačno. S katero generacijo radijcev ste se sami najbolje ujeli?

Z vašo. Začetek devetdesetih. Prej sem delal s starejšimi, danes z bistveno mlajšimi. Takrat pa sem se ujel z isto generacijo. Tedanji sodelavci so šli vsak svojo pot, kar je naravno. Danes z veseljem vzgajam mlade in hkrati podoživljam čas, ko sem bil njihovih let.

Radiu ste posvetili velik del svojega življenja. Ste kdaj razmišljali, kaj bi delali, če v Cerknem ne bi bilo radia?

Če ga ne bi bilo, bi ga pa naredil! Z radiem je povezan celo moj prvi in edini ukor v življenju. Dobil sem ga zato, ker sem, kot dijak prvega letnika srednje tehniške šole v Ljubljani, zvečer v dijaškem domu na Vidovdanski poslušal radio. Sprejemnik sem naredil sam. Žice čez celo posteljo! Na eni strani doma je lovil prvi, na drugi strani drugi program Radia Slovenija. Drugega nič. Tako je bilo to. Če je radio, lahko delaš na radiu. Če ga ni, ga narediš. ■

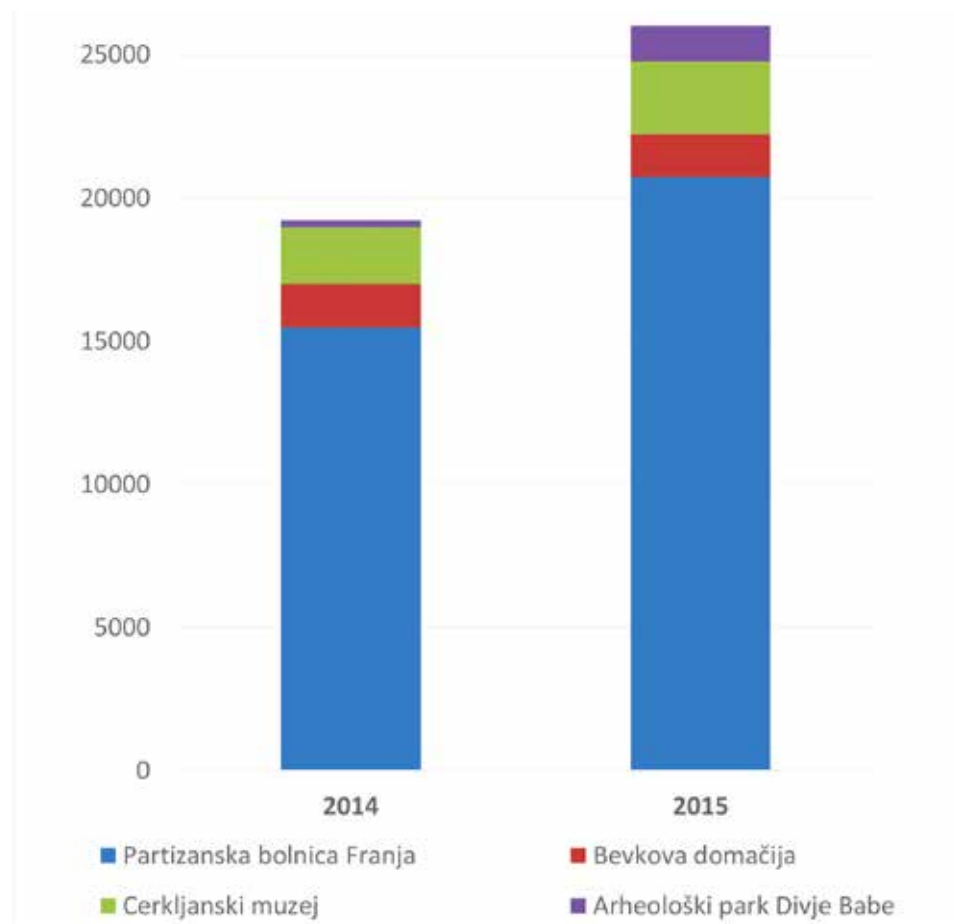
Foto: arhiv radia

Prva radijska ekipa

Preko 26.000 obiskovalcev

Helena Pregelj Tušar

Znamenitosti na Cerkljanskem si je lani ogledalo kar 35% več obiskovalcev kot leta 2014. Tako v Cerkljanskem muzeju, ki upravlja še s Partizansko bolnico Franja in domačijo Franceta Bevka, kot v LTO Laufar Cerkno, ki skrbi za Arheološki park Divje babe, menijo, da so preko 26.000 obiskovalcev privabili predvsem z dobro promocijo v minulem letu. Cerkljanske znamenitosti so si v minulem letu ogledale tudi mnoge šolske skupine, ki so se mudile v CŠOD Cerkno.

Cerkljanski muzej

Foto: Bojan Tavčar

Cerkljanski muzej je lani obiskalo skoraj 30% več ljudi kot leta 2014. Statistika obiska se nanaša samo na stalne razstave v muzeju, ne vključuje pa obiskovalcev občasnih razstav. Teh je bilo lani devet, ogledalo si jih je 3678 obiskovalcev. Poleg tega je muzej organiziral še preko dvajset delavnic, predavanj in koncertov, ki se jih je udeležilo več kot 1000 obiskovalcev.

Partizanska bolnica Franja

Partizanska bolnica Franja je aprila lani prejela znak evropske dediščine. Takoj po vrnitvi iz Bruslja so v muzeju pripravili slovesno odkritje znaka z gostjo, ministrico za kulturo **mag. Julijano Bizjak Mlakar**. Direktorica muzeja **Ivana Leskovec** je po prejemu znaka postala ime tedna na Valu 202 in osebnost meseca aprila po izboru bralcev Primorskih novic. Muzej je pripravil še več promocijskih akcij, med katerimi izstopa tesnejša povezava z Maratonom Franja, ter poletna vodenja za posameznike, ki so naletela na zelo dober odziv. Vsa ta prizadevanja so obrodila sadove, saj je bilo število obiskovalcev v Franji v primerjavi s letom poprej višje za več kot 30%.

Bevkova domačija

Foto: Bojan Tavčar

Obisk Bevkove domačije v Zakojci že nekaj let počasi upada. **Milojka Magajne** iz Cerkljanskega muzeja meni: »da je to tudi posledica dejstva, da Bevka ne vključujejo več v pouk osnovnošolcev v takšni meri kot nekoč, saj med današnjimi mladimi bralci ni priljubljen. Z organizacijo različnih dogodkov in kulturnih prireditev v prostorih domačije se trudimo trend upadanja preobrniti.«

Arheološki park Divje babe

Foto: Bojan Tavčar

V Divjih babah so bili leta 2015 priča precej boljšemu obisku kot prejšnja leta, saj je območje arheološkega parka skupaj z večjimi prireditvami – koncertom na repliko neandertalčevega glasbila, proslavo ob odkritju spominske plošče in festivalom Glas piščali – do sredine novembra skupno obiskalo 1238 gostov. Kot je povedal **Gašper Uršič** iz LTO Laufar Cerkno, so v letu 2015 zasnovali promocijo arheološkega parka,

tudi preko nove spletne strani in socialnih omrežij, izdelali novo celostno grafično podobo, izdali novo brošuro, k obisku povabili osnovne in srednje šole v Sloveniji ter izobraževali lokalne turistične vodnike. Vse to je prispevalo h kar 400% rasti obiska v primerjavi z letom 2014.

Preko pet tisoč nočitev

Domen Uršič

CŠOD Cerkno je januarja 2016 praznoval prvo obletnico delovanja. Uspešen zagon novega doma v sklopu Centrov šolskih in obšolskih dejavnosti je bil 24. februarja 2016 obeležen z uradnim odprtjem novega doma v Cerknem.

V letu 2015 je CŠOD obiskalo 42 različnih skupin. Največ je bilo osnovnošolskih, nekaj tudi zamejskih šol in individualnih skupin. Zadnji teden avgusta so v CŠOD izvajali aktivne počitnice. Od septembra do konca decembra 2015 so izvedli 6 plavalnih šol, 8 programov Živim v naravi, ki se osredotočajo na kulturno-naravoslovne vsebine, ki jih ponuja okolica, 4 programe sobivanja v različnosti, kjer so s srednješolci spoznavali zgodovino Cerkljanske in njene meje, 3 programe alpskega smučanja ter vikend za nadarjene. Dom je v letu 2015 obiskalo 1591 gostov (5437 nočitev).

Foto: arhiv CŠOD

Prvo leto je zahtevalo veliko napora pri gradnji razpoznavnosti, ki je bila uspešna, saj bo v prvi polovici letošnjega leta v 39 skupinah dom obiskalo 1549 gostov (5626 nočitev) iz Slovenije in tujine. Prvo tretjino programov v letu 2016 predstavljajo programi alpskega smučanja, drugo programi plavanja in tretjo tematski in projektni tedni z naravoslovno-kulturnimi vsebinami, ki jih ponuja Cerkljanska. Z okolškimi institucijami, organizacijami in posamezniki CŠOD razvija tudi vsebine, ki jih bo predvsem mladim ponudil v poletnih mesecih. ■

Prvi mednarodni nagradi za Gozdni selfness

Nagradama Snovalec 2014 in Sejalec 2015, ki ju je že prejel Gozdni selfness, sta se v začetku letošnjega leta pridružili še dve. Program je januarja letos slavil zmago v kategoriji 'International Nature' na tekmovanju najboljših turističnih produktov, ki je potekalo v okviru ene največjih mednarodnih turističnih borz – FITUR v Madridu. Istega meseca je Gozdni selfness prejel tudi nagrado za odličnost in kakovost v turizmu Jakob 2016, ki je bila podeljena na mednarodnem sejmu Natour Alpe-Adria v Ljubljani. Zanj se je potegovalo 23 inovativnih turističnih programov v naravi. Mednarodna komisija, v kateri so sodelovali **Janez Bogataj** iz Slovenije, **Jožko Sirk** iz Italije in **Lojze Wieser** iz Avstrije, so izbor zmagovalca med drugim utemeljili z besedami, da sta v projekt Gozdni selfness »*vtkani izredna volja in energija njegovih mladih nosilcev, ki se spajata z energijo naravnega okolja čudovite cerkljanske narave.*« ■

Upokojeni, a še kako aktivni

Ivana Cantar

Ne, zgolj zato, ker sva z **Društvom upokojencev Cerkno** istega letnika, temveč predvsem zato, ker mi je neizmerno všeč navdušenje, ki ga je v društvu čutiti v vseh porah, postajam vse bolj sestavni del le tega. Nikoli si nisem nadejala česa takega, a povabila k sodelovanju sem se strašansko razveselila. In, ker sem takšna oseba, da mi zaupanje vzbudi občutek dolžnosti, izpolnjujem tudi tole nalogo. Nalogo, da prispevam svoj komentar v Cerkljanske novice.

Morda tiči razlog za število sekcij, ki danes delujejo znotraj Društva upokojencev Cerkno prav v zametkih društva, ki je kar nekaj let delovalo v takšni organiziranosti. S predznakom sekcije namreč in pod vodstvom **Gabrijel-a Peternej-a** je Društvo upokojencev Cerkno delovalo znotraj Društva upokojencev Idrija vse do leta 1971, dokler ni število upokojencev na Cerkljanskem naraslo do te mere, da je bilo razmišljanje o lastnem društvu samo po sebi umevno. Še kako pravi trenutek za ustanovitev društva 28. september - jesenski dnevi, ki sicer simbolično povezujejo starost ob upokojitvi ter večno mladost, ki ji minevajoči čas znotraj društva ne more do živga.

Pevski zbor

Ustvarjalnost in zavzetost je društvu vcepil že takrat izvoljeni predsednik Društva upokojencev Cerkno **Ciril Štucin**, rameni sta mu ponudila še **Jože Podobnik** kot tajnik in **Marica Gosar** kot blagajničarka. Delovati v dobrobit upokojencev celotnega območja je še vedno prva in glavna naloga društva. Do leta 1990 se je vodstvo društva nekajkrat zamenjalo. Trije predsedniki, **Ivan Rolih**, **Marko Obid** in **Silvo Sedej** so odgovorno vodili društvo, čigar članstvo je bilo v neprestanem porastu. Prihod novega vodstva leta 1990 pa je vendarle bilo za društvo prelomno. Novoizvoljeni predsednik, **Jože Pirih** je društvo vodil naslednjih devetnajst let. **Milan Golob** in **Katarina Kofol** sta mu bila desni roki. To so bila za društvo izredno pomembna leta. S pridobitvijo poslovnih prostorov je bilo projektu treba vdahniti dušo in zanj poiskati prave vsebine ...

Poleg številnih interesnih dejavnosti je v prostorih kmalu začel delovati družabni gostinski klub. Leta 2009 je za petletno obdobje predsedovanje prevzel **Pavel Praprotnik**, tajništvo pa **Milena Podobnik**, ki pri tem vztraja do danes. Društvo, ki šteje že 630 članov danes vodi **Marko Hvala**, ki je mesto prevzel marca 2014, takrat mu je na pomoč priskočila tudi **Zdenka Verbič** kot podpredsednica.

Ob tolikšnem članstvu so tudi potrebe zelo

različne. V želji približati se vsem upokojenim, društvo nenehno spremlja položaj posameznika in njegove potrebe. Za aktivnejše življenje in zagnanost vseh upokojenih oseb na cerkljanskem, znotraj društva deluje večje število komisij.

Komisija, ki sliši na ime, šport in rekreacija skrbi za vitalnost članstva. Tako se enkrat tedensko, ob strokovni pomoči fizioterapevte **Saše Cvek** lahko razgibamo v veliki telovadnici Osnovne šole Cerkno. Meseca decembra so se tam pod vodstvom plesne mojstrice **Kaje Trebše** začele še plesne vaje v skupini. Čez drn in strn nas po lepotah cerkljanske varno vodi **Ermin Oblak** – človek, ki je premagal nemogoče. S pomočjo njegove energije še prepadi in vzpetine odvržejo negativni predznak. Komisija za šport in rekreacijo ima skrb tudi za balinanje. Na vrtu Društva upokojencev Cerkno počasi nastaja balinišče, ki bo pripomoglo k še večjemu druženju ljubiteljev te, na cerkljanskem dokaj priljubljene športne zvrsti. Med prepletanjem članstva in dejavnostjo le teh tudi v drugih društvih je prišlo do tesnega sodelovanja z Društvom Driklc, ki z etnološko dejavnostjo pred lovskimi vsesplošne plastičnosti varuje delo naših prednikov. Zato ni čudno, da so vidni tudi rezultati sodelovanja med društvoma. V prostorih Društva upokojencev ima Društvo Driklc tako že nekaj časa postavljeno stalno, ogleda vredno razstavo spretnih ustvarjalcev – skrbnikov za ohranjanje etnološke dediščine cerkljanske.

Komisija za izletništvo skrbi, da članstvo skupinsko odkriva lepote Slovenije in tudi kraje izven nje, včasih že zaspan adrenalin nam dvigajo izleti v neznano. Prav za potovanje tja v včasih ne zadošča le en avtobus.

Socialna vprašanja upokojencev pomaga razrešiti tričlanska komisija. Dodeljevanje stanovanj, skrb za življenjski nivo posameznika, novoletna obdarovanja in številne stvari so zavite v ta paket. Zelo dobro ga opravljajo že sedanje članice, med katerimi pa je gotovo prostora še za koga, če bi to želel.

Zelo dobro pa je znotraj našega društva zaživel tudi vsedržavni projekt starejši za starejše, ki na slovenskem v tej obliki deluje že od leta 2004.

Marko Obid, z osmimi prostovoljkami v svoji okolici obiskuje vse starejše nad 69 let, jih povpraša o tem kako živijo in, če potrebujejo pomoč, jim to tudi priskrbijo. Torej, če bo pri vas pozvonil zvonec in bo na pragu stala starejša gospa, ki bo hitela dopovedovati, da ničesar ne prodaja in nič

ne prosi, je to lahko samo prostovoljka našega društva. Te osebe so zavezane molčečnosti in so znotraj društva skrbno izbrane, lahko pa vam gredo v trgovino, z vami rešujejo križanko

Foto: DU Cerkno

Nastaja balinišče

ali na različne načine polepšajo dan. Če se vam je ob opisu dejavnosti znotraj tega projekta prebudil čut, da spadate zraven, ste v skupino vabljeni in vselej dobrodošli.

Največ zagnanosti pa v svojem imenu skriva Komisija za kulturo, ki ji svoj prosti čas posveča največje število članov in članic, kar pa niti ni tako čudno, saj je prav pod tem imenom skrito večje število sekcij. Tako v njej svoj izziv najdete likovno nadarjeni člani, glasbeniki - pevci in pevke, kjer lahko uspešno nastopate

pod imenom Mešani pevski zbor Društva upokojencev Cerkno. Sem sodita še fotograf-ska in filmska sekcija, ter sekcija različnih ročnih spretnosti. To so dejstva, ki potrjujejo, da se v starejših skrivata znanje in potrpljenje.

Poleg vseh že do dobrega delujočih sekcij pa je meseca novembra zaživela tudi literarna sekcija, ki medse vedno sprejema tudi nove člane. Zaželeni ste vsi, ki radi berete, igrate, se šalite, pišete, nastopate, oblikujete, ali pišete šaljive zgodbe oziroma zgodbe vseh vrst.

Zelo na kratko sem se dotaknila možnosti, ki znotraj Društva upokojencev obstajajo, oziroma že delujejo. Verjamem, da se v vsakem človeku skrivata ustvarjalnost, zagnanost, da ste polni idej, verjamem pa tudi, da je med vami še veliko takšnih, ki morda pogrešate le družbo.

Verjemite mi, pri nas je zmeraj lepo in zagotavljam vam, da se v takšni družini tudi leta začasno zavrtijo v nasprotno smer. Ostanite torej mladi in pridružite se nam.

Kot vsa leta doslej, tudi letos čaka Društvo upokojencev še letni občni zbor. Pripravljamo ga v nedeljo, 6. marca, ob 15. uri v Hotelu Cerkno. Vabljeni! ■

Bodi mavrica v sivini sveta

Foto: OŠ Cerkno

V soboto, 13. februarja, se je v dvorani Osnovne šole Cerkno nadaljevala uspešna tradicija človekoljubnih koncertov skupine Vera in luč, ki je v zadnjih dvanajstih letih pridobila izjemno zaupanje sokrajanov v skrbi za polno življenje ljudi, ki svet doživljajo nekoliko drugače. Člani društva, 'Lučke', znajo na prireditvi svet predstaviti v pozitivni luči ter vztrajno opominjati, da na njem obstajajo tudi drugačne, priskrnejše stvari od tistih, s katerimi se srečujemo v sivi vsakdanjosti. Letošnja prireditev je potekala pod geslom 'Bodi mavrica v sivini sveta'. Tudi tokrat je bila osnovnošolska dvorana nabito polna - zaradi simpatičnih lučk ter odličnega kulturnega programa, na katerem so se predstavili: **Zlati muzikantje** iz OŠ Cerkno, mladinski pevski zbor **Canto Ergo Sum** iz Tolmina, vokalni sestav **Bača** iz Podbrda, izjemno kvaliteten **godalni orkester glasbene šole Idrija – Cerkno**, originalna tolkalna skupina z Marofa – **Žoga bend**, pa solistki **Anja Strel** iz Krnic ter uveljavljena **Brina Vogelnik**. Organizatorji in izvajalci so se odpovedali honorarjem in povračilu vseh stroškov. Zbranih preko 1.600€ bo skupina Vera in luč namenila popestritvi bogatih dejavnosti. (Mag. Milan Koželj) ■

Marjetica odslej samostojna

Foto: Marija Dolenc Obid

Kar 250 tekmovalcev igralo Človek ne jezi se

Foto: arhiv RAJ Cerkno

V soboto, 16. januarja, je Rod aragonitnih ježkov z **Nicolasom Vanekom** na čelu v osnovni šoli v Cerknem pripravil že 6. tekmovanje v igri Človek ne jezi se, ki se ga je letos udeležilo kar 250 tabornikov iz desetih rodov po Sloveniji: Cerknega, Nove Gorice, Grosuplja, Tolmina, Žiri, Idrije, Črnega Vrha, Trsta, Škofje Loke in Ajdovščine. Taborniki so tekmovali v treh kategorijah: medvedki in čebelice (6-11 let), gozdovniki in gozdoznice (12-15 let), popotniki in popotnice (16 let in več). Najprej so igrali tri kroge po 45 minut, sledil je polfinale in nato finale s pravimi, živimi figurami. Za tekmovalce, ki se po treh krogih niso uvrstili naprej, so vodnice Rodu aragonitnih ježkov pripravile pester program: ustvarjalne delavnice za najmlajše, foto-orientacijo za malo starejše ter peko piškotov za najstarejše. Tekmovanje je se zaključilo s podelitvijo nagrad najboljšim posameznikom ter nagrade skupno najboljšemu rodu, Rodu soških mejašev Nova Gorica. (Katjuša Poljanšek) ■

Moška vokalna skupina Cerkljanski zven

»Kdor poje rad, ostaja mlad, živeti je lepo!«

Eva Lahajnar

»Mi bi radi peli, tako, kakšno domačo, pa kakšno za pr' šanku, pa slovenske, naše, teh nam manjka. No, pa kakšno lepo dalmatinsko tudi. Ja, pa saj nekaj jih že znamo...«.

Take, male velike želje so nanese skupaj štiri pevce in zborovodkinjo. Ravno prav, da so lahko začeli prepevati. Kmalu se je pokazala potreba, da se pridruži še kakšen glas in tako se je od jeseni do pomladi število pevcev povzpelo na dvomestno številko. Z vseh dolin in hribov Cerkljanske so se zbrali, iz Poč in Gorij, Laznice, Cerknega, Novakov in z drugega konca, Otaleža in Jagršč. Fantje so resno začeli z delom. Sprva so se dobivali v Gasilnem domu, kmalu pa jim je prostor za vajo velikodušno ponudil ravnatelj Osnovne šole Cerkno, **mag. Milan Koželj**. Rednim vajam ob sredinih večerih so se pridružile prve priložnosti za nastope pred občinstvom. Svoj pevski krst so odpeli na novaški prireditvi na Počivalu in takoj popoldne še na gasilski veselici v Počah. Najprej v varnem zavetju domačih poslušalcev, ki so po navadi najbolj 'kritični', so rekli. Tako, veselo in razgibano se je začelo prepevanje moške vokalne skupine, ki si je nadelala ime Cerkljanski zven.

Moška vokalna skupina Cerkljanski zven najraje prepeva vesele domače in ljudske pesmi, kar lepo sovпада z njihovim imenom. Z veseljem zagrižejo tudi v zahtevnejše skladbe, predvsem slovenskih avtorjev. Nobena tematika jim ni tuja, od sakralnih do najrazličnejših posvetnih skladb.

Sicer kratka zgodovina pevskega nastopanja je bila kljub temu pestra in zanimiva. Sodelovali so na tradicionalnih dobrotelčnih prireditvah v Cerknem in okolici, na območnih revijah JSKD, še posebej veseli pa so bili lanskoletnega povabila za sodelovanje na koncertu ženskega pevskega zbora Cerklanke.

Lansko leto so zaključili s prijetnim koncertom in druženjem v vasi Bača pri Podbrdu. Posebej pa so presenetili sami sebe na prednovoletnem druženju, kjer so se pevci predstavili kot večji instrumentalisti na enem ali več instrumentih. Ugotovili so, da se 'Zvenovci' zlahka

Foto: Bojan Tavčar

kakšnega dobrega pevca, ki poje prvi tenor ali kateri koli drugi glas. Združila sta nas ljubezen do petja in glasbe, nekateri člani poleg petja v našem zboru v prostem času radi poprimajo za instrumente, kot sta harmonika in kitara, ter nam tako še dodatno popestrijo naša pevška druženja. Na pevskih vajah, ki načeloma potekajo enkrat tedensko, nam naša zborovodkinja pomaga tudi z raznimi nasveti, kako izboljšati vokalno tehniko. V okviru tedenskih vaj potekajo tudi individualne vaje s posameznimi glasovi, s čimer želimo še izboljšati kakovost našega petja.

Robi Močnik: Ki nej rečem? Ja, fajn sma, de se tak zastuopma. Če pamislem dui lit nazaj, si tut predstauleu nism, de boma danc že zril za na Primorska poje. Tut če sma začijel z nami nam pit narodne, sej blu kar hit uabrnilu tut na umetne pism. Tuj blu za nas, ta naue piuce kar uelk zalagaj, sam sma se pa naučil, a ne? Zahu ala pa gre predusem Evi, ka na uabupa, n se še daje z nam drujm.

Sašo Kozar: Jaz kot začetnik po dobrem letu sodelovanja v zboru lahko rečem, da mi je petje prijetna obveznost, ki zahteva redne vaje in mi je hkrati tudi v velik užitek ter sprostitve. Še

posebej je dober občutek na nastopih, kadar je tudi odziv publike pozitiven.

Eva Lahajnar, zborovodkinja: Dobre tri leta nazaj so me štirje pevci nagovorili, da bi vodila kvartet, ali malo večjo moško skupino pevcev. Moram priznati, da sem se povabila razveselila, obenem pa mi je to predstavljalo kar precejšen izziv, saj z vodenjem moškega zbora pred tem še nisem imela izkušenj. 'Eva, skoči v vodo in plavaj', sem si rekla in tako smo začeli. Iz vaje v vajo me fantje presenečajo z vztrajnostjo, angažiranostjo in učljivostjo. Še posebej zato, ker vem, da so nekateri fantje prvič stopili v pevske vode. Ni sicer vsaka sredi postlana z rožicami, vsekakor pa se z vaj vedno vrnem dobre volje. Posebno sem vesela, ko na trenutke začutim, da petje ni več samo usklajeno proizvajanje glasu po navodilih v notah in mojih napotkih, to sicer zmora tudi računalnik. Kadar muzika zaživi znotraj nas, začutim neko magično električnost, ki se sliši in občuti drugače, bolj resnično. Takrat si rečem, ja, to je to!

Za konec pa Zvenovci želijo in vabijo, da bi se jim pridružil še kakšen član, ki ga petje veseli. Pravijo: »Več nas je, bolj se imamo fajn!«

Godba se odpravlja v veselje

Po uspešno izvedenih božično-novoletnih koncertih v Cerknem in Gorenji vasi v zaključku lanskega leta se člani Pihalnega orkestra Cerkno že podajajo novim izzivom naproti. Najprej bodo v začetku marca svoj božični repertoar predstavili v Desklah, kamor so jih povabili člani tamkajšnjega orkestra. Že sedaj pa so v nestrpnem pričakovanju dveh velikih dogodkov, ki jih za zveste poslušalce pripravljajo v nadaljevanju leta.

Prvi vrhunec godbo čaka junija, ko boste lahko cerkljanski ljubitelji glasbe priča nepozabnemu spektaklu z naslovom Godba gre v veselje. Ta veličasten dogodek bo prav gotovo nekaj edinstvenega, zato ga ne gre zamuditi. Septembra pa bodo v Cerknem pripravili 2. Pihnfest, mednarodni glasbeni festival, na katerem bo mogoče slišati nekaj odličnih domačih in tujih orkestrov. Celodnevni festival bo namenjen tudi druženju, zabavi in številnim zanimivostim, ki jih bodo za vas pripravili v sodelovanju z drugimi cerkljanskimi društvi. (Urška Drešček)

Foto: Marko Čadež

Foto: arhiv Cerkljanski zven

Vodenje zbora je prevzela **Eva Lahajnar**, sicer učiteljica biologije in kemije v Osnovni šoli v Spodnji Idriji. Svojo glasbeno pot je začela v glasbeni šoli v Cerknem, kasneje pa se je solopetja učila pri prof. Barbari Tišler v glasbeni šoli v Zavodu Sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano. Zborovske izkušnje kot pevka in solistka je nabirala pri različnih pevskih sestavih in dirigentih, kot so Komorni zbor Ave z Andražem Hauptmanom in Ambrožem Čopijem, mešani pevski zbor Anton Foerster z Damijano Božič-Močnik in Jožetom Troštom, APZ France Prešeren Kranj, z njimi sodelovala v različnih glasbenih projektih, snemanjih, tekmovanjih in gostovanjih doma in v tujini. Zborovodskih in dirigentskih veščin se je posebej učila pri prof.dr. Borutu Smrekarju in Martini Batič.

prelevijo iz koncertnih, 'poštirkanih' fantov pod vodstvom zborovodkinje, v veselo domačo zabavno skupino, ki lahko 'špila' pozno v noč. Trenutno se pripravljajo na revijo Primorska poje in območne revije v organizaciji JSKD. Načrtujejo jesenski samostojni koncert, poposredno z zanimivimi gosti. Kot mnogi drugi pevski sestavi, si tudi 'Zvenovci' želijo nastopanja v domači in širši okolici, pa tudi v tujini. Še posebno pa si želijo, da bi njihova pesem čim večkrat zazvenela v prelepem cerkljanskem okolju.

Člani Cerkljanskega zvena o sodelovanju v zboru

Bogdan Filipič: Naš zbor je vstopil v tretje leto delovanja. Zasedba trenutno šteje trinajst članov, vendar bi v svoje vrste radi privabili še

Kulturni praznik v znamenju laufarije

Foto: OŠ Cerkno

Letošnji dogodek ob slovenskem kulturnem prazniku sta Osnovna šola in vrtec Cerkno, v sodelovanju z lokalno skupnostjo in laufarsko družino, namenila etnološkim značilnostim pustovanja ter kulturnemu poslanstvu praznovanja pomladi. V petek, 5. februarja, se je pedagoški kolektiv vrtca potrudil z bogatim pustnim rajanjem v šolski telovadnici, na katerem je vsaka starostna skupina predstavila svojo masko. V ponedeljek, 8. februarja, so otroci v velikem šotoru pred hotelom predstavili lutkovno igrico z naslovom 'Kaj je zagrešil pust?' v režiji učiteljice **Andreje Lapajne**, v kateri so predstavili ročne lutke v podobi laufarjev. A te pusta niso pokončale z 'botom', saj so ugotovile, da zima ne prinaša le težav in nadlog, temveč tudi srečo in veselje. Pod taktirko **Adrijane Mavri** je prvič javno zapel tudi pevski zbor vrtca, ki je publiko razveselil s prigodno laufarsko pesmico. Prireditev so učenci z razširjeno etnološko vsebino ponovili tudi naslednji dan v šolski dvorani, kjer so jih na njihovo veliko veselje obiskali še pravi laufarji. (Mag. Milan Koželj) ■

Kar Češ Brass Band odprl festival MENT

Foto: Robert Zabukovec

Cerkljanska jazz zasedba je 3. februarja letos odprla tridnevni festival v slovenski prestolnici. Na njem se je na različnih odrih predstavilo preko 50 vrhunskih mednarodnih zasedb, potekale pa so tudi številne konference na temo stanja evropske glasbene industrije. Že teden dni po odprtju festivala so člani Kar Češ Brass Banda nastopili še v ljubljanskem klubu ZOO Tobačna. (Rok Šinkovec) ■

Popotne zgodbe

V četrtek, 11. februarja, je Bevkova knjižnica Cerkno gostila popotnika iz Železnikov - **Niko Weiffenbach** in njenega psa Vilija. Nika je s fotografijo in besedo predstavila svojo sedem tednov dolgo izkušnjo Camina. Poslušalce je navdušila z zgodbo o tem, kako sta z Vilijem uresničila svoje sanje, skupaj prehodila več kot tisoč kilometrov po severu Španije in ostala optimistična do konca poti, kljub naporom in negostoljubnosti Špancev do štirinožcev. (Marinka Rojc Grum) ■

21. Keltika 2016 mednarodni festival

V okviru 21. festivala Keltika bo 19. marca v baru Pr' Gabrijelu v Cerknem nastopila zasedba **Kombo B**. Z bližanjem letošnje, že 21. izdaje festivala Jazz Cerkno, so tudi koncerti 21. Keltike vse bolj jazzovski. Zasedba Kombo B izhaja iz glasbene šole **Zlatka Kaučiča**, ki deluje pod okriljem novogoriškega društva Zvočni izviri. V soboto, 16. aprila, se bo v okviru Keltike predstavil norveško-švedski kvintet **All Included**, v katerem so se zbrali nekateri najvidnejši skandinavski jazzovski glasbeniki. (SK) ■

Izidor Gašperlin v Cerknem

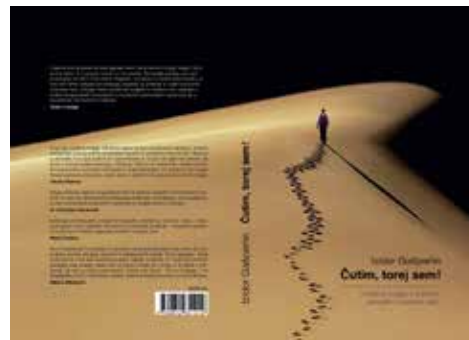

Foto klub Cerkno in Cerkljanski muzej vabita na otvoritev razstave "Pogledi" s predstavitvijo knjige "Čutim, torej sem", fotografa in družinskega terapevta **Izidorja Gašperlina**, ki bo v petek 8. aprila ob 19.00, v Cerkljanskem muzeju. (Anica Kofol) ■

KOLEDAR DOGODKOV

4. festival Deuje babe
Cerkno, Idrija, Šebrelje
4.-13. marec 2016

Muzejska srečanja – Karla Kofol: Človek in vojna
Cerkljanski muzej
Marec 2016

Kmečka tržnica
Gabrijelov vrt, Cerkno
Sobota, 5. marec 2016

Dario Cortese: Divje! Prehranski pomen gibanja
Bar Pr' Gabrijelu, Cerkno
Sobota, 12. marec 2016 ob 10.00

Festival Keltika: Kombo B Zlatka Kaučiča (SLO)
Bar Pr' Gabrijelu, Cerkno
Sobota, 19. marec 2016 ob 21.00

Zimski pohod na Porezen
19. in 20. marec 2016

Velikonočna muzejska delavnica
Cerkljanski muzej
Sreda, 23. marec 2016 ob 16.00

CMAKoncert: The Lovers in The Kojn
C.M.A.K. Cerkno
25. marec 2016 ob 22.00

Kmečka tržnica
Gabrijelov vrt, Cerkno
Sobota, 2. april 2016

Dario Cortese: Divje! Superpussy hrana
Bar Pr' Gabrijelu, Cerkno
Sobota, 2. april 2016 ob 10.00

Predavanje o Mapučih, staroselcih Čila in Argentine
C.M.A.K. Cerkno
2. april 2016 ob 20.00

Izidor Gašperlin: otvoritev fotograf-ske razstave „Pogledi“ in predstavitve knjige „Čutim, torej sem“
Cerkljanski muzej, Cerkno
8. april 2016 ob 19.00

Ki zej, Memorial?
Odprtje razstave plakatov škofjeloške oblikovalke Ane Bassin
Galerija Križišče (C.M.A.K.)
9. april 2016 ob 17.00

Ki zej, Memorial?
CMAKoncert: Moveknowledge
C.M.A.K. Cerkno
9. april 2016 ob 22.00

Festival Keltika: All Included (NOR, ŠVE)
Bar Pr' Gabrijelu, Cerkno
Sobota, 16. april 2016 ob 21.00

21. mednarodni festival Jazz Cerkno
19. - 21. maj 2016

Prijetno, kratko, zabavno branje

Za vse, ki radi berete dobro literaturo in trenutno ne veste česa bi se lotili, vam **Irena Vilfan** priporoča ukrajinskega pisatelja **Andreja Kurkova** in njegovo knjigo Piknik na ledu. Roman govori o poklicnem piscu nekrologov ljudem, ki so tisti hip še živi, a mogoče ne več za dolgo. Gre za napeto, presenetljivo knjigo, prepleteno s posebnim humorjem. Da vam ne bomo preveč izdali, predlagamo, da si knjigo izposodite v Bevkovi knjižnici ali drugi enoti Mestne knjižnice in čitalnice Idrija.

Irena Vilfan, Cerkljanka: »*Redko kateremu zahodnjaku uspe napisati res dobro knjigo o življenju na Vzhodu. Vzhodnjaki so sicer zame najboljši pisci, ki me prepričajo s svojo zgodbo.*«

Zlata piščal

Z 'zlato piščaljo', ki jo podeljujejo Cerkljanske novice, izrekamo priznanje ljudem, ki s svojim delom, energijo, dobro voljo in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem.

Zlate piščali tokrat podeljujemo:

Društvu Laufarija Cerkno, za dolgoletno ohranjanje tradicije ene najbolj prepoznavnih pustnih skupin v Sloveniji in promocijo Cerkljanske doma in na tujem.

Sedanjim in nekdanjim sodelavcem Primorskega vala, za 45 let ustvarjanja radijskega programa v Cerknem, na eni najstarejših lokalnih radijskih postaj v Sloveniji.

Ekipi Gozdnega selfnessa, za odlično promocijo Cerkljanske in uspešno vzpostavitev inovativnega turističnega produkta, ki je letos prejel že prvi mednarodni nagradi.

Dario Cortese o postu in prihodnjih predavanjih iz cikla Divje!

Največji pomen posta je pogled vase

Helena Pregelj Tušar

Verjetno je bil post na pragu pomladi od nekdaj povezan z omejenimi zalogami hrane. Ob koncu zime so ljudje s postenjem premostili čas do nove letine, pojasnjuje **Dario Cortese**.

Foto: Bojan Tavčar

Dario Cortese je v slovenskem prostoru 'dežurni krivec' za popularizacijo užitnih divjih rastlin, njihovo spoznavanje, nabiranje ter pripravo. Napisal je vrsto člankov in dvajset knjig, večino o prehrani ter štiri izletniške.

Danes se mnogi ljudje odločajo za post iz povsem drugih razlogov kot nekdaj.

Res je. Danes ni več krize zaradi pomanjkanja, ampak zaradi preobilja. Vsega je preveč, vključno s hrano. Danes je post čisti luksuz. Pomeni odmakniti se od preobilja, ki ga imamo na vsakem koraku, in dati telesu dovoljenje, da zaduha, se prečisti. Obenem post močno vpliva tudi na psihično počutje. Je neke vrste odmik. Človek lahko na ta način stopi izven sebe in pogleda vase. To je morda celo največji pomen posta.

Kdaj se je po vašem mnenju smiselno postiti?

Za post je najbolj primeren toplejši čas leta, ker nas pri postenju bolj zebe. Pomlad je

za post čudovita. Zdravemu človeku post v kateremkoli času leta ne bo škodil. Nasprotno, lahko je zdravilen. Manjše zdravstvene težave lahko kar minejo. Pri težjih zdravstvenih težavah, npr. raku, pa post odsvetujejo. Nekateri sicer pravijo: izstradaj raka. Sam s tem nimam izkušenj. Uradno pa, kolikor vem, velja, da to ni priporočljivo. Kar poznamo, so primeri ljudi, ki so se s pomočjo posta pozdravili. Sami zase lahko pričajo. Sicer pa je to področje precej nedorečeno.

Post in stradanje nista eno in isto, kajne?

Kje pa! Že sam izraz stradanje govori o prisili. Za post se odločimo samoiniciativno. Odločim se, da ne bom jedel. Psihično je to čisto drugače. Post ni pomanjkanje, ampak zavestna odločitev, da se bom terapevtsko prečistil. Stradanje je vsiljeno.

Kako naj se posta loti nekdo, ki z njim še nima izkušenj?

Dobro je, da na začetku par dni uživa lažjo prehrano – sadje in zelenjavo. Klasičen post je samo z vodo, a je precej težek. Bistveno bolj zdravilen in lažji je post s sokovi in čaji. Telo tako dobi rudnine in vitamine ter druge sestavine, s pomočjo katerih izloča presnovke, ki pridejo v obtok. Navadno prve tri dni razmišljamo le o tem, kaj bi pojedli. S sokovi, kakimi tremi do štirimi litri tekočine, ki jih razporedimo čez dan, reguliramo lakoto. Za občutek moči so zelo dobri zelenjavni sokovi: korenčkov ali pesin sok, mešan z jabolčnim. Četrť pese, tri četrt jabolč. Tega spijemo na dve do štiri ure po en kozarec, zraven pa še vodo in zeleni čaj, ki poživilja. Kar sem povedal, je zelo ohlapno. Prav je, da je vsakdo pozoren na svoje počutje.

Je bolj pomembno kaj jemo ali kako jemo?

Post sploh ni potreben, če z vsakodnevnim

prehranjevanjem, načinom življenja in gibanjem podpiramo razstrupljevalne procese v telesu. Ti potekajo ves čas, 24 ur dnevno. S prehrano, ki temelji predvsem na zelenjavi, ne moremo zgrešiti. Zelenjavi pa dodajamo, kar radi jemo. Če ima nekdo rad klobase, bo dodal klobaso. Vendar moramo vzorec obrniti na glavo. Večinoma zelenjavo obravnavamo kot prilogo. Ne, zelenjava ni priloga. Zelenjava je glavna. Krompir in zrezek sta priloga.

Kakšen je zdrav odnos do hrane?

Zdrav odnos do hrane je, če poješ karkoli pride mimo, takrat ko si lačen (smeh). Pa da ni preveč predelano, kot npr. hamburgerji. Vidim, da je ljudem najtežje spremeniti prav prehrano. Vse drugo bi spremenili, samo prehrane ne. Šele osebna izkušnja, npr. post ali korenita sprememba prehrane zaradi bolezni, nam pokaže, kako močno hrana in navezanost na hrano vplivata na nas.

Kako se je vaš odnos do hrane spremenil, ko ste začeli uživati divjo hrano?

Užitne divje rastline pomagajo spremeniti pogled na to, kaj je hrana in kaj ni. Odmaknejo nas od mišljenja, da hrana raste na policah trgovin. Poleg tega je v mladih poganjkih, listih, popkih od tri do štirikrat več rudnin, vitaminov, antioksidantov, kot v gojeni hrani. Te snovi učinkujejo poživilno, kot bi pil kavo za kavo. Ko začnemo uživati takšno hrano, se počutimo, kot bi bili nekaj centimetrov nad tlemi.

Vi poznate nekaj sto divjih rastlin. Bistveno več od povprečnega sodobnika.

Vsakdo pozna najmanj pet rastlin, ki jih lahko uporablja za prehrano. Vsakdo, ki ima vrt, pozna vsaj en plevel, na primer kurja čreva. Večina plevelov je užitnih in bolj hranilnih kot gojena zelenjava. Vsakdo pozna regrat, koprive. Za čemaž sem tudi mislil, da ga vsak pozna, pa ga ne. Glavna stvar pri nabiranju užitne divje hrane je, da gremo ven, nabereemo in pripravimo. Da si vzamemo čas.

Vas je nabiranje rastlin iz Ljubljane zaneslo na Cerkljansko?

V Cerkno sem začel zahajati zaradi muzike. H Gabrijelu na koncerte. Ko sem videl, da ni normalnega človeka tukaj, sem se takoj počutil čisto doma (smeh). Zdaj sem tu, ko so koncerti, in kadar imam predavanja. Bazni tabor imam še vedno v Ljubljani. Sodelujem pri organizaciji Jazz Cerkno, poznam celo ekipo. Vse poteka, kot da se nič ni zgodilo. Boštjan je to znal. Všeč mi je festivalsko vzdušje, ki se tu ustvari. Sicer mi bolj ležijo rock, alter, punk. Tu sem že nastopal z bandom Crazy Farmers. Dude znam na pol igrat. Na oder si upam tudi s saksofonom, ki ga ne znam igrat (smeh).

To pomlad Pr' Gabrijelu v Cerknem pripravljate predavanja z naslovom: Divje!

Večina predavanj in delavnic v času Jazza bodo na prostem. Predavanje o superživilih sem naslovil 'Superpussy hrana' – Naj jo jemo ali se ji smejimo? Superhrana je super. Deluje. Ampak stane, ker prihaja od drugod. Maca iz Andov, himalajska sol s Himalaje. Je nekaj, česar pri nas ne moremo dobiti, zato je lahko naprodaj. Če bi prodajali koprive, bi se ljudje hitro vprašali: 15€ za 10 dag kopriv? Zakaj tega ne bi nabrali sami?

Želite reči, da imajo koprive enak učinek kot superhrana z druge strani sveta?

Ne samo koprive. Veliko mladih divjih zgodnjih rastlin je dejansko superhrana. Vsaka zdrava hrana je super. Manj ko je predelana, bolj ko je domača, bolj je super. Malo si nad tlemi, ko jo uživaš, kot sem prej rekel. Deluje poživiljajoče. Stane svoj čas, da jo nabereemo. Sicer pa je zastoj. ■

Predavanja Daria Corteseja

Pr' Gabrijelu ob 10:00

- **Prehranski pomen gibanja**, 12. marec
- **Superpussy hrana**, 2. april
- **Užitne divje rastline**, 7. maj
- **elavnici divja hrana**, 20. in 21. maj

Narobe obrnjena skleca – opora zadaj

Predstavljamo še šesto iz serije vaj pilatesa z Ano Bogataj.

Foto: Bojan Tavčar

1

Začetni položaj je sede na tleh, z iztegnjenimi nogami in dlanmi usmerjenimi naprej. Medenica je v nevtralnem položaju, ramena sproščena in potisnjena stran od ušes - ohranjamo dolg vrat.

2

2

Aktiviramo mišice medeničnega dna, naredimo vdih skozi nos ter močno razširimo spodnji del prsnega koša čim bolj v stran in nazaj. Z izdihom se s stabilnim trupom dvignemo od tal z oporo na dlane in stopalih. Z vdihom se spustimo na tla, z izdihom pa spet dvignemo. Pogled naj bo usmerjen naprej ali navzgor. ■

Med vajo skrbimo, da ostaja linija hrbtenice nespremenjena ter medenica v nevtralnem položaju. Prav tako ohranimo čez celotno vajo občutek podaljševanja hrbtenice (enakomerno razporejena vretenca) ter pravilnega dihanja brez popuščanja mišic medeničnega dna. Vajo ponovimo 7-krat, si vzamemo čas za počitek, sprostimo zapestja in hrbtenico, nato pa lahko vajo še ponovimo.

Predlog: za lažje izvajanje vaje lahko dlani obrnemo malo stran od telesa, pri dvigu pa nekoliko pokrčimo kolena.

Jožica Peternelj in njene barve

Pletenje je zdravilo za vse

Helena Pregelj Tušar

Jožefa Peternelj, po domače Jožica Spodčela, živi v Gorenjih Novakih, na samem. Pravi, da se doma kar zabubi. Ne gleda televizije, tudi radio posluša redko. Odpre ga, če koga ni domov, da sliši, če se je kje kaj zgodilo. In takrat, ko vrtijo 'domače'. Te ima rada. V nedeljo gre peš k maši v Novake. Pol ure hodi dol, eno uro nazaj. Sicer je malo zdoma. O sebi pove, da je puščavnica. »Niti kave ne pijem. Rada se smejem, ne maram pa, da me kdo ustavi in reče: veš, tista je taka in taka. Saj sem tudi jaz taka in taka. To je nepotrebno zaposlovanje možganov. Rajši nič ne vem. Jaz moram mislit na tole,« reče in pokaže na številne pletenine, po katerih jo pozna večina ljudi: nogavice, rokavice, copate, brezrokavnike. »Najboljše je komaj dobro! Če vidim napako, si rečem: le kje si bila z mislimi!«

Foto: Božo Uršič

S pletenjem si je včasih zimske večere krajšala vsaka druga mama. Danes komajda najdemo čas za nakup nogavic, ki jih je trgovina za vogalom uvozila iz Tajvana. Tudi Jožici včasih ljudje rečejo, da se ukvarja z zamudnim opravilom. A zdi se, da je mnenje drugih kaj dosti ne gane. »Ene nogavice sem spletla v petih urah. Ampak to je rekord,« pojasni: »Ni stalna praksa. Je rekord. Drugače nogavice pletem šest, sedem ur.«

Prvi 'žeki' za tata

Jožica se je rodila v Dolenji Trebuši. Tam se je po domače reklo Spodčela. Z najbližje ceste med Trebušo in Oblakovim vrhom so do doma hodili peš. Slabe pol ure po grapi in nato navzgor v breg. »Tata ni bil nič zaposlen. Nobene plače nismo imeli. Mama je bila šivilja. Živelimo od tega, kar smo pridelali. Včasih

smo hišo popravljali, da ni skozi pihalo. Na kmetiji je bilo veliko dela. Ne tako kot danes, ko se samo malo počez pokosi. Doma smo pridelali dosti krompirja, fižola, vsega. In smo živeli. In je šlo. Le tata je zmeraj jamral, da nimamo ceste,« pripoveduje Jožica. Danes je njena rojstna hiša prazna.

Plesti je začela kot petletna deklica. »Mama je šivala, ni pa marala plesti, niti presti. Volne sploh ni marala. Tako je hitro naučila plesti mene, tata pa je predel. Imel je tudi par ovč, tako da smo volno imeli doma, in kolovrat, ki ga je sam prenaresil,« se spominja. Mačja peta so rekli vzorcu, ki so ji ga pokazali najprej. Same desne. Najbolj enostavno.

Ko je bila Jožica stara sedem let, je mama ocenila, da je čas za korak naprej. »Sej zdej lahk' pa že žeke spledeš tatu,« ji je naročila. Ko bi vsaj imeli pletilke, kot jih poznamo danes, ki kar same tečejo! Pri hiši sta bili le dve špici s starega dežnika. Nista tekli. Težko je bilo. »Zelo sem se ,matrala', pa ni bilo nič lepo. Ko je vse postalo trdo in ni šlo več naprej, je prišla mama, malo pomagala, pa je spet šlo. Tako sem se naučila. Nastali so ,žeki'. Tatu sem rekla: Joj, niso nič lepi. Tata pa je rekel: Čisto v redu so. Obul jih bom in vseeno je, če niso tako lepi,« se s ponosom spominja očetove pohvale.

Rada je gledala, kako plete soseda, ki je živela kakšnih dvajset minut stran. Njene pletenine so bile lepe, bele. Vsaj tako se jih z občudovanjem spominja Jožica, ki meni, da sama še danes ne zna tako lepo plesti, kot je pletla tista soseda. Ko je bila malo starejša, je Jožico začelo zanimati, kako splesti volneno jopo. Takrat njenemu pletenju doma niso bili več tako naklonjeni. Rekli so ji, da bo treba ven, delati na kmetiji za preživetje, ne le ,čepeti' v hiši s pletilkami v roki. A ji niso mogli ubraniti. Pletenje jo je povsem povleklo vase.

Za počitek, včasih zoper jezo

Jožica je odrasla in se zaposlila v Metalflexu. A pletenja ni opustila. Včasih je do treh zjutraj pletla, da je kaj dokončala. Za kakšno uro je šla spat, potem je bila spet na nogah. Peš v dolino, spotoma v mlekarino in nato proti Tolminu. Kasneje so kupili hišo bližje ceste v Trebuši. Tam si je ustvarila družino in se kasneje preselila v Gorenje Novake, kjer je odraščalo njenih pet otrok. Mož je bil zaposlen kot šofer na mednarodni špediciji. Jožica pa je ostala doma z otroki in obdelovala kmetijo. »Otroci so hodili v šolo, ampak jaz nisem videla zvezka od znotraj. Vse so sami delali. Tudi zdaj so navajeni samostojnosti. Ni dobro, da se otroka ves čas nadzira. Midve s sestro nisva nikoli smeli narediti nič po svoje. Svojim niti torb nisem nikoli kontrolirala. Mislila sem si, bodo že v šoli povedali, če česa ni prinesel.«

Deset let ni nič pletla, razen za otroke. Ni bilo časa. Potem so otroci zrasli in razmišljala je, da se bo treba česa domisliti. V Novakih so se vključili v program celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV). Začela je obiskovati predavanja in posvetilo se ji je, da bi lahko poskusila s pletenjem tudi kaj zaslužiti. O tem je razmišljala že prej, a ni vedela, kako se lotiti, na koga se obrniti. Pomagali so ji pri registraciji dopolnilne dejavnosti na kmetiji, ki jo je potem preoblikovala v osebno dopolnilno dejavnost.

Danes Jožica plete vsak dan. Zjutraj vstane, zakuri, skuha čaj, potem se loti dela. »Včasih pletem, da si spočijem. Včasih zato, ker sem sitna. Pletenje je zdravilo za vse. Tudi če si jezen, ko pleteš, si na koncu zadovoljen, ko pogledaš, kaj je nastalo. Pa piš' me v uha vse skupaj!«

V naravo po barve

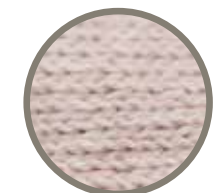
»Mama mi je vedno govorila, da sem kot teta. Da sem ,pusta',« pripoveduje Jožica.

Medtem ko pleteva to zgodbo, ob njeni stojnici, na tržnici v Cerknem, dobim drugačen vtis. Njene oči govorijo drugače. Tudi nešteti odtenki njenih pletenin govorijo drugače. Nogavicam, rokavicam, jopicam, brezrokavnikom je začela dodajati barve, ker je s tem želela razbiti sivino, monotonost naravne volne. Njene barve so posebne. Vse, brez izjeme, je našla v naravi. Bela je naravna. Siva mešanica naravne volne belih in črnih ovc. Rjave ni težko dobiti v naravi, razloži Jožica. Barva z orehom – konec junija, julija, do avgusta, ko so orehi še zeleni. Oreh ima v sebi maščobo, zato se z njim barva najlepše in najbolj enakomerno. Rdečerjavo pridobi iz šentjanževke, oranžno iz čebule. Zeleno je najprej poskušala pridobiti iz kopriv, a se je volna obarvala le rumeno. Ni bila zadovoljna. »Potem sem nekega dne namakala noge v lavorju. Vodi sem dodala seneni drobir. Pa pri vratih pozvonil poštar. Nekaj je bilo treba podpisat. Hitro zgrabim brisačo, obrišem noge in tečem po stopnicah, odpret poštarju. Pridem nazaj, pa vidim, da je tista brisača vsa zelena. O, si mislim: tega imamo pa dosti na šupi! Pa sem ga dala v lonec.«

Naravne barve, ki jih danes uporabljajo zelo redki izdelovalci pletenin, pridobiva tako, kot bi kuhala močen čaj. V tej vodi potem obarva volnene štrene. Pri tem pazi, da voda ni prevroča, saj bi se volna preveč skrčila. Z dodatkom soli ali kisa poveča obstojnost barv. Danes doma nima več ovč. Volno kupuje, a pazi na kakovost, saj vsaka ni dobra. Boji se celo, da je sčasoma ne bo več dobila. Takšne volne, kot jo uporablja Jožica, ni mogoče kupiti v trgovini.

Volna ima ,nekaj' ima v sebi

Jožica razloži, da volno pravilno peremo kot lase. »Glave ne smeš prehladiti, niti ,skuhati'. Ne smeš je umivati z agresivnim šamponom. Tako je tudi z volno. Zmeraj moramo prati enako. Nič namakanja v mrzli vodi. Po pranju splaknemo, zavijemo v brisačo. Pa še v drugo in še v tretjo. Tako pletenine ohranijo obliko. Malo jih lahko tudi polikamo.« Ker regulira toploto, volna ni samo za pozimi, pravi Jožica in doda, da se na nogah, obutih v volnene nogavice, ne delajo otiščanci, pa tudi plešejo ne sem in tja po čevlju. Prepričana je celo, da ima volna ,nekaj' v sebi, da na ljudi deluje zdravilno. Ženski, ki živi v tako pristnem stiku z naravo, lahko vsekakor verjamemo na besedo. ■

Bela: naravna ovčja volna

Oranžna: čebula

Zelena: seneni drobir

Temno rjava: oreh

Siva: mešanica naravne volne belih in črnih ovc

Rdečerjava: šentjanževka

Foto: Andrej Ličar

Foto: Bojan Tavčar

Pajtičke

Polona Kavčič

Pajtičke so pomanjšana oblika prave ta slane čebulne potice, ki je značilna za Cerkljansko in velja kot naša značilna lokalna potica. Slano potico so v preteklosti pripravljali za malico, ob košnji in drugih delovnih opravilih. Andrej Goljat jo v monografiji o poticah uvršča med posebne potice.

Slane pajtičke s čebulnim in orehovim nadevom so odličen prigrizek. Teknejo tudi kot priloga k zelenjavnim in mesnim jedem, namesto kruha. Ob prazničnih priložnostih nadomeščajo drugo pecivo. Po nekaterih gostinskih lokalih na Cerkljanskem slane pajtičke postrežejo poleg aperitiva ob sprejemu gostov.

Ni naključje, da cerkljanske pajtičke sodijo tudi v izbor sedmih reprezentativnih jedi, ki predstavljajo idrijsko-cerkljansko gastronomsko regijo in sestavljajo del piramide slovenske gastronomije. Ostale razpoznavne jedi naše regije so še: idrijski žlikrofi z bakalco, šebreljski želodec, smukávc; karázevc, lúštrkajca in zeljševka. ■

Foto: Bojan Tavčar

Nagrade za delovne

Majhne potice so pripravljali tudi ob delovnih opravilih. Značilne so bile omočene potičke, ki so jih omočili s slanim kropom in zabelili z maslom ali slanino.

Zjutraj so koscem ob košnji postregli z belo kavo, kosom kruha ali pa kuhano hrano: sierako in krompirjevo polento ter omočenimi mlinci. Dopoldansko malico so sestavljali: kos kruha, mošt, čaj, voda, salama, žganje. Kosilo je bilo točno opoldne: vzhajani ali nevzhajani (opresni) orehovi štruklji, mlinci, zelje, kaša, fižolovka, bleki, zabeljeni s slanino, omočene pajtičke, suho meso. Skuhali so tudi olupke in povrhu zelo na gosto narezali suho meso. Pili so vodo, mošt in žganje. Popoldanska malica je bila sestavljena iz slane čebulne potice ali ocvirkovice, mošta, kuhanega sadja, kruha, vode.

Manjše potice, približno velike kot krof, so bile tudi nagrada ob prazničnih in zaključkih delovnih opravil delovnim deklam, hlapcem, grabljicam in koscem. »Če je žela ženica dva dni, je že zaslužila potico – navadno je šla potem za dva dni spet drugam. Tako so dobile ženice po dve ali več potic. Mlatiči so dobili eno samo potico – pri tem ni bilo važno, koliko časa so mlatili.« (TZ Orlove ekipe, 1954)

SESTAVINE:

- 1 kg bele moke
- 3 dag kvasa
- 4 - 5 dl mlačne vode ali mleka
- olje, sol

SESTAVINE ZA NADEV:

- 5 žlic olja ali surovega masla
- 2 nasekljani čebuli
- 30 dag mletih orehov
- 1 dl mleka
- 1 žlička soli
- malo mletega popra

PRIPRAVA:

Iz sestavin zamesimo kvašeno testo in ga pustimo vzhajati. Medtem pripravimo nadev, katerega glavni sestavini so orehi in čebula. Čebulo olupimo in narežemo na lističe. V ponvi segrejemo maščobo in na njej prepražimo čebulo. Pražimo jo počasi in toliko časa, da zarumeni in da vsa tekočina izpari iz posode. Popraženo čebulo dodamo mletim orehom in vse skupaj dobro premešamo, popopravimo in osolimo.

Ko je testo vzhajano, ga razvaljamo na poljubno debelino, enakomerno namažemo z nadevom in trdo zavijemo. Zvitek narežemo na 2-3 cm debele rezine, ki jih položimo na pomaščen pekač. Pečemo jih približno pol ure pri temperaturi 160 - 170°C.

Kupujemo lokalno

Polona Kavčič

Foto: Bojan Tavčar

Foto: Ana Dole

Foto: Boro Leban

Lesen rezalnik

V družinskem podjetju Kendales d.o.o. v Dolenjih Novakih izdelujejo lesene rezalnike za rezanje salam, sira, pršuta, želodca ali zelenjave. Izdelani so iz bukovega lesa, različnih barv. Rezalnik se pritrdi na mizo in je namenjen postrežbi dobrot v prijetni družbi. Vsekakor pa je lahko tudi primerno in uporabno darilo ob različnih priložnostih.

Ponudnik: : Kendales d.o.o., Dolenji Novaki

16a, 5282 Cerčno,

M: 041 586 023,

E: kendales@siol.net.

Kje lahko izdelek kupimo? Pri proizvajalcu Kendales d.o.o. v Dolenjih Novakih.

Cena izdelka: 95,00 €

Poslikane šatuljice

Lesene šatuljice za majhne dragocenosti so treh različnih velikosti. Druži jih ljubezen do klekljanja in življenja nasploh. Klekljarice krasita samosvoj značaj in edinstvena upodobitev čipke, saj je vsaka poslikava ročna in unikatna. Poslikava in barvna obdelava sta avtorsko delo, medtem ko sama šatulja ni. Šatulje so iz smrekovega lesa, poslikane z akrilnimi barvami in zaščitene z lakom na vodni osnovi. Izdelek ima certifikat DUO, rokodelstvo Art&Craft Slovenija, ki ga podeljuje Obrtno podjetniška zbornica Slovenije.

Ponudnik: Urška Jurič, Tomšičeva 21a, 5280

Idrija, osebno dop. delo, M: 031 248 922,

E: u.juric@gmail.com, FB: Mešani občutki.

Kje lahko izdelek kupimo? ? Izdelki so na voljo pri ustvarjalki. Nakup je možen tudi v Mestnem muzeju Idrija in v TIC Idrija ter na lokalnih sejmih.

Cena: Berta: 30€, premer 17 cm, višina 8,5 cm

Angelca: 25€, premer 14 cm, višina 7 cm

Pepca: 20€, premer 11 cm, višina 5,5 cm

Žlica za med

Pod imenom osebne znamke Lesnik wood craft nastajajo različni leseni izdelki izpod rok Bora Leban. Poleg žlic izdeluje tudi lesene deske, gumbes, obeske, flavte, idr.

Že iz preteklosti velja, da je za najboljša naravna lesena žlica. Te so izdelane ročno, po tradicionalnem postopku iz bezgovega lesa in zaščitene z jedilnimi olji, zato izžarevajo še večjo toplino in energijo lesa. Njihova dolžina je 25 cm in sežejo do dna kozarca.

Ponudnik: Boro Leban, Stopnik 40, 5282

Cerčno, osebno dop. delo,

M: 068 165 398,

E: lesnik.woodcraft@gmail.com,

FB: Lesnik wood craft.

Kje lahko izdelek kupimo? Izdelek je na voljo pri izdelovalcu. Naročila so možna tudi preko spletne strani: <http://lesnikwoodcraft.wix.com/lesnikwoodcraft>.

Cena: 7,00 €/ kos

Ponudbo tržnic s ponudbo lokalnih pridelkov in izdelkov lahko spremljate tudi na:

FB Kmečka tržnica Cerčno/Gabrijelov vrt

FB Pokrita tržnica Idrija

Kupujemo lokalno!